

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE13772

بمنظوری وزارت تعلیم

کنزالمحاورات فارسی

جسمین تقریباً ڈھائی ہزار قدیم و جدید محاورے درج ہیں
مع سلیس انگریزی و اردو

از

نیرۃ حضرت مخدوم تاج العارفین قدس

مولانا شاہ محمد وارث امام صاحب قادری پھلواوری
ممبر مسلم اسوسی ایشن

جامعہ پریس، جامع مسجد، دہلی مین چھپی اور
مجلیہ منزل پھلواوری شریف سے شائع ہوئی

تعداد اشاعت
(ایک ہزار)

قیمت فی جلد
دو روپے

مجھے فخر و ناز ہے کہ میں یہ ناچیز تالیف اپنے صوبہ کی
عظیم ترین شخصیت کو نذر کرنے کی عزت حاصل کرتا ہوں، جسکی
ی میں میں تو کیا حضرت استاد حسان الہند مدظلہ نے یوں فرمایا ہے۔

وہ خالق جسکی قدرت سے ہے گردان گنبد گردان
جو وہ چاہے تو فانی چیز میں رنگ دوام آئے
اگر پا جائے کچھ ابدہ بھی اسکے دست قدرت کا
ابھی خورشید آردون سے اتر کر زیر بام آئے
چمن کو جس طرح شبنم سے اس نے رات بھر سینچا
کہ نکھ مہر کالی میت پر کیے فر دوسرے مشاہد آئے
بنایا اس نے جیسے اس لئے مہر منور کو
کہ نکلے تو سحر پہنچے، اگر ڈوبے تو شام آئے
یونہی مقصد، عزیز القوم، کی تخلیق سے یہ تھا
ہمیشہ قوم و ملت کے برے وقتوں میں کام آئے

بمنظوری وزارت تعلیم

کنزالمحاورات فارسی

جسمین تقریباً ڈھائی ہزار قدیم و جدید محاورے درج ہیں
مع سلیس انگریزی و اردو

نمیرۃ حضرت مخدوم تاج العارفین قدس سرہ
مولانا شاہ محمد وارث امام صاحب قادری پھلواری

جامعہ پریس، جامع مسجد، دہلی مین چھپی اور
مجیب منزل پھلواری شریف سے شائع ہوئی

تعداد اشاعت
ایک ہزار

ت فی جلد
۱۰ روپے

اس خداے قادر و توانا کا لاکھ لاکھ احسان ہے جس نے من صنف
 فقد هدف کی صلاحیت عطا فرمائی اور لاکھوں ہی برکتیں اور رحمتیں
 نازل ہوں اس رسول برحق پر جنہیں حوامع الکام عطا ہوئے اور
 جو افصح العرب والعجم قرار پائے اور انکی آل پر اہلبیت پر اور سب
 اصحاب پر اما بعد دنیا میں جتنی زبانیں بھی بولی جاتی ہیں یا پڑھائی
 جاتی ہیں۔ ان زبانوں میں چند ایسے مخصوص فقرے بھی ہوتے ہیں جنکو
 اس زبان کے بولنے والے بول جاتے ہیں اور وہ فقرے روزمرہ کی
 زبان ہی میں سے کچھ تغیر و تبدل لئے ہوئے ہوتے ہیں جنکو محاورہ
 کہا جاتا ہے۔ یہی حال فارسی کا بھی ہے اس کے محاوروں کے جائے بغیر۔
 زبان کا علم اور لطف نامکمل رہتا ہے۔ اور تحریر یا تقریر میں جستی
 و روانی نہیں پیدا ہوتی۔ چنانچہ ہر زبان کے متعلق اسکے محاورات
 کا علم رکھنا بھی ضروری ہے تاکہ زبان والوں کی سی تحریر و تقریر
 کی جاسکے بغیر محاورات کے جائے ہوئے کسی زبان کی واقفیت مکمل
 واقفیت نہیں کہی جاسکتی۔ محاورہ زبان میں ویسا ہی لطف پیدا کر دیتا
 ہے جیسا کھانے میں نمک۔ اس لئے فارسی خوانوں کے لئے خواہ وہ
 کسی درجہ کے ہوں۔ میں نے پانچ سال کی محنت میں یہ مجموعہ
 مرتب کیا ہے اس مجموعہ کی ترقیب اور پھر ترجمہ اور اسکے ساتھ
 انگریزی ترجمہ کے مقابلہ نے مجھے جس قدر سخت محنت پر مجبور کیا
 ہے وہ اہل قلم اور اہل نظر حضرات سے مخفی نہیں۔ اسکے ترجموں
 کا انگریزی فارسی کی بڑی بڑی لغت کی کتابوں جیسے رچرڈسن ڈکشنری
 ویسٹن ڈکشنری آف اسٹنگاس اسٹیفنس پال ڈکشنری وغیرہ سے مقابلہ کر لیا گیا ہے
 اور میں ان مذکورہ بالا کتابوں کے لئے اورینٹل لائبریری یٹھ کے محترم سکریٹری
 مولوی ولی الدین خدا بخش بی۔ اے بی۔ ال یٹھ اور برادر گرامی قدر
 سید عبدالمنان بیدل ام۔ اے بروفسر یٹھ کالج کا بہت ممنون ہوں۔

میرے اس مجموعہ سے جن جن لڑکوں نے فائدہ اٹھایا ہے انکی ایک طویل فہرست ہے جن میں سے بہ تین نام خصوصیت سے قابل ذکر ہیں۔ مسٹر سید وصی الدین بی۔ اے۔ - خلف مولوی سید بشیر الدین احمد صاحب زادہ مجدہ ڈسٹرکٹ جج درہنگہ۔ سید قمر الزمان رضوی خلف خان بہادر مسٹر سید محمد شعیب رضوی صاحب زید کرہ۔ سپرنٹنڈنٹ پولیس ڈالٹین گنج۔ عزیزانم سید محمد یوسف و سید محی الدین فرزندان برادر محترم جناب حاجی سید شاہ (خان صاحب) رحمت اللہ زادہ اسپیکٹر پولیس ڈالٹین گنج وغیرہ وغیرہ سادہم اللہ و رقاہم الی مدارج العلیا

سند کے متلاشی حضرات کے لئے ان کتابوں کے نام درج کیئے دیتا ہوں جن سے یہ مجموعہ تشکیل پا سکا ہے

جلد ۳	لسان المعجم مطبوعہ سنہ ۱۳۱۴ ف
جلد ۴	لغت ایران جدید سنہ ۱۹۱۴ء
جلد ۱	مجاورات شاہنامہ فردوسی مطبوعات ایران و معارف ایران
جلد ۲	مصطلحات بہار عجم
جلد ۲	برہان قاطع
جلد ۱	موبدالفضلاء
جلد ۷	ہفت قلزم مطبوعات نولکشور پریس دہلی و لکھنؤ

یہ مجموعہ حضرت عمی و استاذی حسان الہند مولانا محی الدین تمنا عمادی مجیبی بھلواروی مدظلہ کی نظر فیض سے گذر چکا ہے اور اب یہ شرف حضرت کی اس خاص شفقت کی یادگار ہو گیا ہے جو وہ مجھ پر فرماتے رہتے ہیں۔

اسکے بعد اپنے فاضل اور محترم دوست مولوی مہیش پرشاد صدر شعبہ عربی و فارسی و اردو ہندو یونیورسٹی بنارس کا اور معذلس محترم جناب مولوی محفوظ الحق صاحب ایم۔ اے۔ - پروفیسر پریسیڈنسی کالج کلکتہ کا شکر گزار ہوں جنہوں نے اپنی بے لوث قیمتی راہوں

ج

سے میری ہمت افزائی کی

حضرت مخدومی و محترمی سید شاہ محمد قائم صاحب رضوی
 اُشتی نظامی مدظلہ سجادہ نشین آستانہ عالیہ نظامیہ داناپور نے قطعہ
 یخ لکھکر ہمارے دیرینہ باہمی تعلقات و مراسم کو جو دوامی
 زندگی بخشدی ہے وہ اپنی نظیر آپ ہے اس لئے میں انکا بیحد شکر گزار
 ہوں، حبیب مخلص و مکرم مولوی سید یوسف الدین احمد بلخی ام۔ اے
 بی۔ ٹی، ماسٹر مدرسہ اسلامیہ شمس الہدیٰ بانکی پور، کے مخصوص
 مشورے اور صلاح کار نے مجھے ان کا سپاس گزار بنا دیا ہے۔ اغزش
 و خطا انسانی سرشت میں جس طرح داخل ہیں اس سے ہر شخص
 واقف ہے میرے لئے انتہائی مسرت کا باعث ہوگئی اگر ارباب علم و نظر
 مجھے میری خامیوں سے مطلع کریں گے تاکہ دوسری اشاعت کے موقع
 پر یہ مجموعہ اور بھی بہتر و مکمل شکل میں پیش کیا جاسکے
 اللہ تعالیٰ میری اس کوشش کو قبولیت عامہ سے سرفراز فرمائے
 اور مجھے خدمت علوم کے مزید مواقع بہم پہنچائے و ہوا لمجیب
 المستعان و علیہ التکلیل

عبدہ

بیٹھو شریف - گیا

محمد وارث امام قادری

۱۰ دسمبر سنہ ۱۹۲۴ء

غفرلہ

From

MAHESH PRASAD M. F. (HONS. IN ARABIC),

Head of the Department of Arabic, Persian and Urdu,
Benares Hindu University.

BENARES (INDIA),

Dated June 11, 1933.

Lexicography is a hard and tedious task. Those who have the patience and time to do it, undoubtedly deserve the best thanks of the literary world. I was really glad to learn that such a work was undertaken and accomplished by my friend Maulana Syed Mohammad Waris Inam Qadri Sahab of Phulwari Sharif, Patna. It is a useful compilation of over 2,000 Persian phrases and idioms which have been translated successfully in Urdu and English. It seems to me that the author has taken considerable pains in bringing out the book.

From some specimen pages sent to me by the learned author, I have reason to believe that the dictionary will be a valuable addition to the school and college libraries and will serve as a guide to students in their translation exercises. Since it is the first book of its kind, I have no doubt it will receive the necessary patronage and support from lovers of Persian and Urdu Languages.

(Sd.) MAHESH PRASAD.

ادب فارسی کے بیسٹل نقاد مولوی مہیش پرشاد (آئرس عربی) صدر شعبہ
عربی و فارسی و اردو ہندو یونیورسٹی بنارس
کی گرانقدر رائے

بنارس (ہندوستان)

۱۱ جون سنہ ۱۹۳۲ ع

فن لغت نویسی ایک سخت اور دشوار کام ہے۔ جو لوگ تحمل
کے ساتھ اس کام میں وقت صرف کرتے ہیں وہ یقیناً ادبی دنیا کے بہترین
شکر بہ کے مستحق ہیں۔ یہ سنکر مجھے سچی خوشی ہوئی کہ میرے
دوست مولانا سید محمد وارث امام قادری صاحب ساکن (قصبہ) پھاواری
شریف نے اس کام کا ذمہ لیا اور مکمل کیا۔ یہ دو ہزار سے زیادہ
(۲۳۶۸) فارسی مرکبات و محاورات کا ایک دارآمد مجموعہ ہے جس کا
ترجمہ کامیابی کے ساتھ اردو اور انگریزی میں کیا گیا ہے۔ معلوم ہوتا
ہے کہ مولف نے اس کتاب کی تالیف میں بہت کافی دقیقین اٹھائی ہیں۔

فاضل مؤلف نے نمونے کے چند صفحات میرے پاس بھیجے اس
سے مجھ کو یقین ہے کہ یہ لغت اسکول اور کالج کے کتب خانوں کے لئے ایک
بیش بہا اضافہ اور ترجمہ بتانے میں طلبہ کا رہنما ہوگا۔ چونکہ یہ اپنی
نوعیت کی پہلی کتاب ہے اس لئے بلاشبہ محبان فارسی و اردو کی کافی
سریرستی اور ہمدردی اس کو حاصل ہوگی۔

دستخط

مہیش پرشاد

PRESIDENCY COLLEGE,
CALCUTTA,
The 23rd June, 1933.

I have just glanced through the manuscript copy of Maulana Syed Shah Waris Imam's *Kanzul-Mahawarat*. I find that the author has worked hard and has collected the Proverbs with great care. I am sure that his book will, when published, serve as a very useful handbook for the students of Persian.

(Sd.) M. MAHFUZUL HAQUE,
(Lecturer in Arabic & Persian.)

پرفیسر مولوی محفوظ الحق - ام۔ اے
پریسیڈنسی کالج کلکتہ

جون ۲۳ سنہ ۱۹۳۳ء

میں مولانا سید شاہ وارث امام صاحب کے کنزالمحاورات کا قلمی
نسخہ دیکھ کر بیحد مسرور ہوا۔ میں نے یہ محسوس کیا ہے کہ فاضل
مصنف نے بہت جان توڑ کوشش سے فارسی محاورات کے جمع کرنے کا
کام کیا ہے۔ مجھے یقین ہے کہ جسوقت یہ کتاب چھپے گی تو بہت مفید
ثابت ہوگی طالبہ کالج و اسکول کے لئے (بہترین فائدہ پہنچانے والی)
ترجمہ کرنے میں بہت معین و مددگار ہوگی

دستخط

محمد محفوظ الحق ام۔ اے
لکچرار عربی و فارسی

قطعه تاریخ طبع کنزالمحاورات از صاحب طبع و قادر زینت دم مسند

رشد و ارشاد سخنور بے عدیل جناب حضرت سید شاہ محمد قائم

قتیل رضوی چشتی نظامی داناپوری مدظلہ سجادہ

نشین آستانہ چشتیہ نظامیہ داناپور -

آن وارث امام در شاہوار علم ذاتش بہ اوج فن و ادب پیر کمال

در خاندان تاج ولایت شہ مجیب رشک بہار روکش گلزار نو نہال

اوصاف اوست از حد تحریر مابرون اخلاق اوست جوہر آئینہ جمال

ناظم بملک نغز بیانیست بے عدیل نثار ہم بہ شیر انشااست بے مثال

سطرش ز موج نور معانیست کہ کشان تیغ قلم ز فرط ضیا صورت ہلال

کنزالمحاورات زتالیف یک او مطبوع گشت از کرم رب ذوالجلال

شرح محاورہ بہ زبان فرونگ شد زان طرز دلیپذیر کہ شد سہل ہر محال

سعیش ز بود خار رہ طالبان علم شرحش نمود از سر نورفع احتمال

مصراع سال طبع قلیل خزینہ نوشتہ

شمع محاورات عجم حسن بے زوال

زنگنه

بسم اللہ الرحمن الرحیم

آب آتش شدن	شوروغوغا ہونا	Being hue and cry. Being in a state of disorder.
آب بردن	بدامنی ہونا	To be ashamed.
آب در چشم نداشتن	شرمندہ ہونا	To be shameless.
آب در جگر داشتن	بے حیا ہونا	To be ambitious; to be wealthy; to be rich.
آب در جگر نداشتن	ہمت رکھنا۔ مالدار ہونا	To become penniless; to become poor.
آب در جوئے نہ اند	مفلس ہونا	To be shameless or immodest.
آب در دیدہ نداشتن	بے شرم ہونا	To be modest.
آب در دیدہ داشتن	شرمانا	To become old.
آب در سر داشتن	ضعیف ہونا	The quelling of mischief.
آب فتنہ تیرہ شدن	فتنہ فرو ہونا	To be frank, simple, courteous.
آب صفت شدن	صاف دل - سادہ مزاج۔ خلیق ہونا	The ripening of fruit; to become mature; to come to age; to attain youth.
آب ییوست افکندن	میوہ کا یکنہ۔ جوان ہونا	To be fond of any thing.
آب بدھان آمدن	کسی چیز کا بہت مشتاق ہونا	To enjoy.
آب در دل شدن	لطف اٹھانا	All these phrases are used as signs of good omen.
آب از بے رختن	یہ سب نیک شگون	
گرستن آئینہ	لینے کے معنی میں	
چشم تر کردن آئینہ	بولے جاتے ہیں	
آئینہ از بے داشتن		

آب رفته در جو آمدن	ناکامی کے بعد کامیاب ہونا	To be successful after failure.
آب در جوئے آمدن	آزاد زندگی بسر کرنا	To lead a free life.
آب بے لحاظ خوردن	بے فائدہ کام کی کوشش کرنا	To do useless deed
آب در سبب کردن	رال ٹپکنا	The dropping saliva.
آب از دھان رقتن	معشوق سے گفتگو کرنا	To talk with a he loved.
آب از دھن لٹل چیدن	خدمتگاری کرنا	To serve like a slave.
آب بردست ریختن	مکرو حیلہ کرنا۔ دھوکا دینا	To cheat, to deceive.
آب زیر گاہ ابداختن	ڈرانا۔ دھمکانا	To threaten.
آب چشم گرفتن	فریب دینا	To cheat; to deceive.
آب در چیزے کردن	اتہائی کوشش کرنا	To try one's utmost.
(آب بزیر ہشتن	بے فائدہ کام کرنا	To do useless deed.
آب برسمان بستن	ٹھہرنا۔ غصہ لینا	To stop; to suppress rage.
آب خوردن	دیر نہ کرنا	Not making delay.
آب نخوردن	جلندھر (عارضہ کانام ہے)	A kind of disease (Dropsy).
آب گرفتن	عزت پیدا کرنا	To gain some reputation.
آب بروئے کار آوردن	برداشت کرنا	To bear; to endure.
آب دھان خوردن	یشاب کرنا۔ فوارہ چھوٹنا	To make water; the gushing forth of water.
آب تاختن	راحت پانا	To feel comfortable.
آب خوش خوردن	بے سود کوشش کرنا	To make an useless attempt; to do useless deed.
آب درھاون سودن	بے آبرو کرنا	To dishonour.
(آب درھاون کوختن		
آب ریختن		

آب رقتن	بے آبرو ہونا	To be disgraced.
آب شدن	بگھلنا۔ شرمانا۔ شرمندہ ہونا	To melt; to feel shy; to be ashamed.
آب زدن	تسکین دینا	To console.
آب صفت ہون	فائدہ پہنچانا	To do good to others.
آب بازی کردن	نہانا	To bathe.
آبیدن کردن	سالانا	To cause to sleep.
آب کردن	لوه لگانا (تصویر مین رنگ پھرنا)	To watch secretly; to colour a picture.
آب کشیدن	بھیگنا۔ تر ہونا	To become wet, or drenched.
آبلہ کویدن۔ آبلہ کوئی کردن	چیچک کا لیکہ لگانا	To get vaccinated.
ابرک زدن۔ ابرک خوردن	جھولا جھولنا	To swing; to swing in a cradle.
آب رعم شدن	سرخ ہونا	To be red.
آب بہ شراب نہادن	پانی ملانا	To mix water.
آبادان شدن	اسنا	To settle down; to inhabit.
آبادان کردن۔ احوال آبادان کردن	بسانا۔ تعمير کرنا۔ جوڑنا	To cause to be popu- lated; to construct; to till a land.
ابتداء کرنے کردن	زمین کا شروع کرنا	To start with, to begin.
ابرو دادن۔ ابرو کردن	عزت و تکریم کرنا	To respect.
ابرو کشادن	خوشحال ہونا	To be prosperous.
ابرو زدن	چشمک دینا۔ منظور کرنا	To wink; to accept.
آب سیر شدن	پانی پھر جانا (برتن مین)	The filling of a vessel with water.
ابلاغ رسانیدن	پہنچانا (کسی چیز کا)	To carry a thing to the destination.

آب از جگر بخشیدن	دینا	To give.
ابلاغ داشتن	بھیجنا	To send ; to despatch.
آتش پاشیدن	ظلم کرنا	To oppress ; to be cruel.
آتش کردن	جالانا - فیر کرنا	To burn ; to fire.
آتش یا کردن	غصہ دلانا	To enrage.
آتش زدن	آگ لگانا - فیر کرنا	To burn ; to fire ; to set at fire.
آتش بیداد افروختن	ظلم پھیلاتا	To extend cruelty.
التماس مصلحت کردن	کاروبار ختم کرنا	To finish an affair.
انوار کردن	استری کرنا	To smooth with iron ; to iron.
اجازہ گرفتن و خواستن	رخصت مانگنا	To ask permission.
اجیر کردن	مزدوری کرنا	To labour on wages.
اجازت دادن	فرست دینا	To give leave.
اجازت گرفتن	فرست لینا	To take leave.
اجرای حق کردن	انصاف کرنا	To administer justice.
اجرائے شرع کردن	پھانسی دینا	To hang.
اجرای فرمان کردگار کردن	دینداری کرانا	To cause to carry out the command of God.
اجرای حدود کردن	سزا دینا	To punish.
احیائے لیل کردن	جاگنا	To be awake.
اختیار کردن	پسند کرنا	To like.
اخذ کردن	جانچنا - پانا	To estimate ; to get.
آخر کردن	ختم کرنا	To finish ; to end.
آخر شدن	ختم ہونا	To be finished ; to be ended.
اخش دادن	قیمت دینا	To pay the price.

اخلاس کردن	ساتھ ہونا	To join.
اختر شمر دن	جاگنا	To awake.
اختر در پیرہن کردن	بے قرار ہونا	To be restless.
آدیجہ دوختن	کچی سلائی کرنا	To stitch roughly, improper sewing.
ادارہ دادن	انتظام کرنا	To manage.
ادائے کسے در آوردن	نقل کرنا - (آدمی کی)	To copy one's acts.
ادائے سفر کردن	سفر پورا کرنا	To end or complete a journey.
ادب دادن	تعلیم دینا	To teach ; to school.
ادب آموز کردن	نامور بنانا	To popularise ; to familiarize.
ادب کردن	تعظیم کرنا	To respect.
آرزو شکستن	مدعا کا حاصل نہ ہونا	Failure of desire ; not to attain one's desire.
اردو زدن	چھاؤنی ڈالنا	The halting of an army at a place.
اردب رفتن	کج ہو کر چلنا (پیل کی چال)	To go zig zag.
ارام کردن	تسکین دینا	To console.
اراءت روئے کردن	سامنے آنا	To come forward ; to come in front.
ارادت کردن	مرید ہونا	To become a disciple.
ارزانی کردن	دینا	To give.
از شیر باز شدن	دودھ چھڑانا	To wean.
از جان سیر شدن	عاجز آنا - زندگی سے	To become satiated with life.
از جان سیر آمدن	باز آنا	
از ان جہان آمدن	صحت پانا	To recover.
از پا در آوردن	عاجز ہونا	To get tired ; to become helpless.
از دست بر گرفتن	مثابا - قائم کرنا	To become firm and established ; to efface ; to erase.

از دست دهر جستن	مر جانا	To die ; to expire.
از دهان مار بر آوردن	بالاسے چھوٹنا - راست کردار ہونا	To get rid of misery and anxiety ; to be fair and upright in one's dealings.
از رنگ اندیش چکبدن	سوچنا	To think over ; + ponder.
از زبان در آمدن	بھول جانا	To forget ; to get out of memory.
از زبان جستن		
از یاد بردن		
از سربا روان شدن	تیز جانا (غالت اشتباہ کا سفر کرنا)	To hasten ; to go fast ; to travel with strong inclination.
از شکم افتادن	مرنا	To die ; to expire.
از گره رقتن	کلف ہونا	To be destroyed ; to be lost.
از اس کی خبر دستن	بے اعتبار ہونا	To become untrust- worthy ; to lose confidence.
از پیش با برخاستن	تعظیم کرنا	To show reverence ; to show respect.
از جا برداشتن	بڑھنا - ترقی دینا	To grow ; to cause to develop.
از ترس ہندوانہ افکندن	انڈا دینا	To lay eggs.
از جا بر آمدن	گھبرا جانا - بے قرار ہونا	To be alarmed or perplexed ; to be restless ; to be im- patient.
از جا بر زدن		
از دور بوسہ زدن	بہت تعظیم کرنا	To show a good deal of respect.
از سحرا باقتن	مفت پانا	To get anything without any pay- ment for it.
از سحرا جستن		
از سحرا آوردن		

از غلاف بر آمدن	بے حجاب ہونا	To be unveiled.
{ از پوست بر آمدن	اپنا حال ظاہر کرنا	To state one's conditions; to be overjoyed.
از سر تازیانہ دادن	بہت مسرور ہونا	To order for one's punishment by the nod of head.
از کسے کدوت و چامہ داشتن	اشارہ سے سزا دینا	To become disciple.
از کسے کشیدن و بر داشتن	مرید ہونا	"
از کف دست مو بر آمدن	جو رو ظلم سہنا	To endure oppression and tyranny.
از کسے ذخیرہ داشتن	ناممکن بات کا ہونا	The happening of that which is impossible; an impossibility happening in course of nature.
از دیدہ خواستن	دل میں کھوٹ رکھنا	To have ill feeling with some one.
از کیسہ رفتن	بہت چاہنا	To love dearly.
از جو مے زر آتش کشیدن	کم ہونا - ضائع ہونا	To be lost; to go in vain.
{ از ہم گذشتن	صراحی سے شراب ڈھالنا	To pour wine from a jar.
{ از ہم شدن	مرنا - جدا ہونا	To die; to expire; to get separated.
{ از دست رفتن	بے اختیار ہونا	To be out of control.
{ از دست شدن		
از خرافتادن	مر جانا	To die; to expire.
از ہم بر آمدن	پریشان ہونا - غصہ کرنا	To be angry; to be puzzled.
از طرف بر شکستن	منہ پھیرنا - الگ ہونا - بچنا - ٹالنا	To turn face from; to keep oneself aloof; to connive.

از تہ ریش گذشتن	دھوکا دینا	To cheat; to deceive.
از جا در آمدن	خوش حال سے بد حال هونا	To fall from a position; to lapse to poverty.
از جا در رفتن	غصہ میں بھر جانا	To be highly enraged.
از چاپ افتادن	کمیاب هونا	To be unique; to be scarcely found.
از خندہ روده پر شدن	ہنسی سے پیٹ دکھنے لگنا	To burst with laughter.
از خواب پا کردن	نیند سے جاگنا	To be awake (from asleep).
از درخت آویختن	بہالسی لگا کر مر جانا	To commit suicide by strangling.
از دل گذرانیدن	یاد کرنا	To remember.
از رو برداشتن	نقل اتارنا (تصویر کی)	To take a true copy (of photo).
از رو نوشتن	نقل مطابق اصل لکھنا	To take a true copy.
از پا در آمدن	عاجز هونا - گریڑنا (اٹھوڑے سے) تھک جانا	To get tired; to get dejected; to fall down from horseback.
از ہم گذرانیدن	قتل کرنا	To kill; to slay.
از چشم افتادن	بے اعتبار هونا	To become untrustworthy; to lose confidence.
از نفس انداختن	چپ کرنا	To silence.
از رہ افتادن	راہ بھولنا	To become deviated from passage.
از جا رفتن	دل چھوٹا کرنا	To be dejected; to be discouraged.
از جا شدن	پریشان هونا	To be in worry and trouble.
از طاق دل کسے افتاد	خفا هونا نا مقبول هونا	To be ill at ease; to be enraged. To be disliked.

از نظر افتادن	بی اعتبار هونا - ناپسند هونا	To become untrustworthy; to lose confidence; to be disliked.
از جگر گذشتن	تا مردی کرنا	To lose courage; to show cowardice.
از سرباز گذشتن	دفع کرنا	To remove; to turn out.
از سروا کردن	هٹانا	To remove.
از پیر مار افتادن	ضایع هونا	To be destroyed; to be lost; to go in vain.
از پرکار شدن	تکبرانا	To be perplexed; to be confused.
از پائے افتادن	کرنا	To have a slip.
از کار دست کشیدن	رک جانا	To stop.
از سر گذشتن	چھوڑنا	To give up.
آزاد کردن		
از صورت خواری شستن	پیار کرنا - سنوارنا	To love; to decorate.
آزاد شدن	چھوڑنا	To be set free.
از سر زانو قدم ساختن	مراقبه کرنا	To contemplate.
از راه بردن	لے بهاگنا	To kidnap.
آزرم داشتن	عزت کرنا	To respect.
از سر کردن	یاگل هونا	To go mad.
آستین برافشاندن	خوش هونا - دینا - رقص	To be glad; to give; to dance; to be highly enraged.
آستین برفشاندن	کرنا - غضبناک هونا	
آستین افشاندن	تعریف و تحسین کرنا	To praise; to applaud.
آستین فشاندن	ترک کرنا	To give up.
آستین زدن	روکنا	To forbid.

آستین بر گناه کشیدن	معاف کرنا	To excuse.
آستین بر جبین کشیدن	تشفی دینا	To console.
آستین برداشتن	رونا	To weep.
آستین بر چیدن	کام پر آماده هونا	To get ready for work.
آستین بر زدن	کام مین مصروف هونا	To be engaged in some work.
آستین گرفتن	بیگاری لینا	The act of pressing into service.
آستین تیریز کردن	فضول کام نه کرنا	To avoid a useless deed.
آستین مالیدن	مستعد هونا	To be ready.
استادگی کردن	مقابله کرنا	To compare ; to have a match ; to challenge.
استخوان از هم باز کردن	انگلیان چٹخانا	To play upon finger.
استخوان افشاندن	مٹانا - خرما پونا	To erase ; to plant date ; to sow the date.
استنطاق نمودن	جرح کرنا	To cross-examine.
استهلال نمودن	چاند دیکھنا	To see a new moon.
آستان بر خواستن	خراب هونا - دولت پانا	{To become useless. {To become wealthy.
استبراز کردن	ظاهر کرنا	To disclose ; to transpire.
استادی کردن	عمده کام کرنا - ماهر هونا	To do a work skilfully ; to be an expert.
استحال شدن	مشکل هونا	To be difficult.
استصواب کردن	رائے لینا - پیش کرنا	To take advice ; to submit.
استعفا خواستن	معافی چاهنا	To apologise.

استیده آمدن	کھڑا ہونا - مقابل ہونا	To come face to face; (to be equal.)
اسب کہ گیر شدن	گھوڑے کا اڑ جانا	To step-back; waver. (horse).
آسا کشیدن	بننا	To weave.
آسمان را سوراخ کردن	بڑا واقعہ ہونا	The happening of a great occurrence.
آسائش داشتن	خاموش ہونا	To keep silent; remain silent.
آسمان از ریمان ندانستن	بے تمیز ہونا	To be indiscreet.
امپری شدن	ختم ہونا	To make an end.
آسمان صفت بودن	قابو رکھنا	To have power.
امیر و بستہ زنجیر کردن	قید کرنا	To imprison.
آسمان را زمین کردن	ما فوق الفطرہ کام کرنا	To do something supernatural.
استرہ لیسیدن	جان بازی کرنا - خود کشی کرنا	To risk life; to com- mit suicide.
استخوان در گلو رفتن	محنت کرنا - رنج سہنا	To labour; to be exposed to hard- ship.
اسم خود از خود برداشتن	کامیابی کا یقین دلانا	To assure success.
آشنائی دادن	پہچاننا	To recognise.
اشارت کردن	بتانا	To point out.
اشتلم کردن	قبضہ کرنا	To be possessed of.
اشتہار کردن	مشہور ہونا	To be famous; to acquire fame.
اشتیاق کردن	مشتاق ہونا	To be fond.
اشراف کردن	ممتاز ہونا	To be prominent.
آشفته کردن	پریشان کرنا - عاشق کرنا	To puzzle; to be puzzled; to make one love.
آشفته شدن	پریشان ہونا - عاشق ہونا	To be anxious; to fall in love with.

آشیانه کردن	جهو نجه لگانا - گهر بنانا	To build a nest or house.
اصرار معصیت کردن	دوباره جرم کرنا	To do a crime twice.
اصلاح پذیر رفتن	اچا هونا	To be good; to be reformed.
اصطناع کردن	قائم مقام هونا	To be successor.
اصحاب کردن	پایگ هونا	To be attacked by plague.
اصلاح و تربیت شدن	مذهب هونا - تعلیم یافته	To be cultured; receive education.
اصلاح شدن	هونا	
اصلاح مابین کردن	صلح کرانا	To make peace.
اصلاح امور رعیت ساختن	رعایا کی نگه داشت کرنا	To look after the subjects.
اطاعت تکلیف کردن	دین کا حکم ماننا - عمل کرنا	To obey the commandments of a religion; to act accordingly
اظہار اطاعت کردن		
اطلاق عنان کردن	بگٹ جاننا	To go fast.
اظہار خصومت کردن	دشمنی کرنا - لڑنا	To show enmity; to quarrel.
اظہار فرار کردن	اڑنیکا اراده کرنا	To intend to fly.
اعانه کردن	مدد کرنا	To help.
اعتدال کردن	برابر کرنا	To make equal.
اعتذار کردن	عذرخواه هونا	To ask for pardon.
اعتراض کردن	ٹو کنا - لوٹنا - تنقید کرنا	To object to; to reb; to criticise.
اعتقاد بردن	یقین کرنا	To have faith.
اعتماد کردن	بے روه کرنا	To trust.
اعداد ثمن کردن	دام گننا	To count price money.
اعتراف کردن	تعظیم کرنا	To respect.
اعلا کردن	اٹھانا	To raise.

اعمال پسندیده کردن	نیک خصلت هونا	To be of good conduct.
اعلام دادن	اطلاع دینا	To inform.
آغوش دادن	بے خبر هونا	To be ignorant.
آغوش کردن	کود مین لینا پیار کرنا	To take in one's lap; to love.
در آغوش کردن		
آفتاب دادن	دھوپ دینا	To expose to the sun.
آفتابی شدن	ظاہر هونا	To appear.
آفتاب خوردن	محنت کرنا	To labour.
آفتاب بر دیوار رفتن	زندگی قریب الختم هونا	The decaying age. (old age.)
	بڑھاپا	
آفتاب بر کوه رفتن		
آفتاب فرود کوه رفتن	زندگی قریب الختم	The termination of life.
آفتاب فرو رفتن	هونا	
		To conceal a fact that is open; to conceal the known words; to conceal an open secret.
آفتاب بگل اندودن	ظاہر بات کو چھپانا	
		To show; to make open.
آفتابی نہودن	ظاہر کرنا	To be proud; to boast.
افتخار کردن	فخر کرنا	To bring false allegation against.
افترا کردن	بہتان لگانا	To increase debt.
افراح کردن	قرض بڑھانا	To make empty (a pot).
افراغ قالب کردن	خالی کرنا (برتن کا)	To praise; to applaud.
آفرین کردن	تحسین کرنا	To become habituated.
افیونی شدن	عادی هونا	

افزا ئش نمودن	بڑھانا	To increase.
افزونی کردن		
افزا ئش کردن		
افسوس داشتن	مایل ہونا	To be anxious.
افسوس کردن و زدن	غمگین ہونا	To be sorrowful.
افشائیدن دست	تالی بجانا	To clap.
افغان کردن	چلانا - شکایت کرنا	To cry; to complain.
افلاس شدن	فقیر ہونا	To be poor; to turn to beggary.
افنائے کفار کردن	شکست دینا (غیر مومن کو)	To defeat. (a disbeliever).
اقامت شہود کردن	گواہ دینا	To produce witness.
اقامت شہود آوردن	گواہ سے دعوے ثابت کرنا	To prove one's point by witness.
اقتدا دردن	پیروی کرنا	To follow.
اقرار آوردن	منوانا	To get acknowledged
اقرار کردن	ماننا	To agree; to accept.
اقرار وفا کردن	وعدہ پورا کرنا۔ دوستی کا عہد کرنا	To fulfill one's promise, to make the hand of friendship.
اسباب جنگی آمادہ و احضار کردن	سامان حرب درست کرنا (جنگ کیلئے)	To arrange the armaments of war.
آلودہ خون آمدن	زخمی ہونا	To be wounded.
الجه کردن	ڈاکہ مارنا	To rob.
الف برخاک کشیدن	نادم ہونا	To be ashamed; to repent.
الماس دندان شدن	بہت عاجزی کرنا	To be humble.
الوز دن	آگ لگانا	To set fire.

الف داغ کشیدن	کوڑے یا لکڑی کا نشان پڑنا	The mark left on the body as a result of being whipped or struck by cudgel.
الثناء کردن	چومنا	To kiss.
الثناء و تقبیل کردن	چومنا	To kiss.
الف شدن	مفلس ہونا	To be penniless; to become poor.
الوان خوردن	عمدہ غذا کھانا	To take nice food.
آمادہ کردن	تیار کرنا - مہیا کرنا	To prepare.
امتناع کردن	روکنا - منع کرنا	To prohibit; to check.
امید را بے کردن	محروم کرنا	To deprive.
امیری کردن	بادشاہ ہونا - سردار ہونا	To be the king; to be the head.
انبازی کردن	شرکت کرنا	To join.
انتفاع کرنا	نفع پانا	To get profit.
انجرار کلام شدن	بات کا بڑھ جانا	The getting serious of an ordinary talk.
انجم افشردن	مضبوط کرنا	To make strong.
انداز کردن	انکنا - ناپنا	To set a price; to scale.
انداختہ دوش فلان کردن	دھلائی کا کام کرنا	To have the calling of a washerman.
اندرز کردن	جمع کرنا	To gather.
اندز کردن	حکم دینا	To give orders.
اندودہ کردن	جمع کرنا	To collect; to hoard.
انکسار پذیر شدن	مغلوب ہونا	To be empowered.
انگارہ گرفتن	ناپنا	To measure; to weigh.

انگاره زدن	خاکه کھینچنا	To draw a picture; to have a sketch.
انگشت بر دیده نهادن	قبول کرنا	To accept; to agree; to assent.
انگشت بر دهان گذاشتن	خاموش هونا- اشاره سے منع کرنا	To keep silent; to prohibit by signs.
انگشت بر لب زدن	پڑھوانا- حرف شناس کرنا بلوانا	To teach; to have trained; to have brought up; to speak; to chat; to talk.
انگشت خائبیدن	افسوس کرنا	To repent; to ex- press regret.
انگشت زدن	انگلی چمکانا	To play on finger.
انگشت گریدن	افسوس کرنا	To regret; to ex- press sorrow.
انگشت کشیدن	مٹانا	To efface; to abolish to obliterate.
انگشت نهادن	عیب لگانا	To defame.
انگشت نیل کشیدن	فقیری جامہ ترل کرنا	To part with a pious cloak.
انگشت دست کسے بودن	کسی کے قابو میں ہونا	To be under one's control.
انگشت کردن	جا و زنا بھڑکانا	To alarm or frighten an animal.
انگشت بر دهان نهادن	متحیر کرنا	To astonish.
انگشت بر آوردن از ستم	فرباد کرنا	To complain; to clamour.
انگشت در دهان ماندن	افسوس کرنا	To have pity; to repent.
انگشت زدن	خوشحال ہونا	To be prosperous.
انگشت بر حرف نهادن	عیب جوئی کرنا	To defame; to find other's fault, and back-biting.

انگشت بدن دان گرفتن	تعجب کرنا - افسوس کرنا	To regret ; to repent
انگشت بدن دان گریدن		
انگشت برجین نہادن	سلام کرنا	To salute.
انگشت برجشم نہادن	قبول کرنا	To accept ; to assent.
انگشت بردر زدن	درو زاه کھولنا	To open the door.
آوازہ گشتن	شہرت پانا	To become famous.
آواز گرفتن	گلا پڑ جانا	To be choked.
اوج کردن	نشان لگانا	To put a mark ; to mark.
آہوے ماندہ گرفتن	ظلم کرنا	To oppress ; to tyrannize.
آہوے مالک رفتن	نا انصافی کرنا	To be unjust.
آہوے کیسے بردن	محبت کرنا	To love.
آہن سرد کو متن	بے سود کوشش کرنا	A vain attempt ; to try uselessly.
اھار زدن	کلپ دینا	To have a starch. (on cloth).
اھلاک نفس کردن	مار ڈالنا	To kill.
آئینہ پیش نفس داشتن	بیہوش کی زندگی جاننے کیلئے تاک کے پاس آئینہ رکھ کر دیکھتے ہیں تنفس سے اگر آئینہ میل اھو جائے تو زندہ ہے ورنہ مردہ	In order to know the life of faided man we ought to put a looking-glass before his nose. If the mirror is spoiled, the man is alive otherwise dead.
آئینہ پر انگشتی نہادن	آرسی بنانا	A small mirror set in a ring worn by females in the thumb.
ایرا دگرتن	اعتراض کرنا	To oppose ; to object

ایستادہ پائے کردن	قائم کرنا	To establish.
ابہا و اشرت کردن	نخرہ کرنا	To show. Vanity and pride.

ب

باب انداختن	دور کرنا	To remove.
باب راندن	فربب دینا	To cheat.
باب برآمدن	مربب کرنا یا ہونا	To complete.
باب رسانیدن	بنیاد خراب کرنا	To mar the very foundation.
باب زدن	پانی سے ہو کر گذرنا	To pass through water ; to cross water.
باب و نمک خوشالیدن	نمک سود کرنا	To make saltish : to boil into water of salt.
باب و آتش کشیدن	برباد کرنا	To destroy ; to ruin.
بانگشت شمار کردن	آسانی سے شمار میں آنا	To be within easy counting.
باہوسوار شدن	تیز دوڑنا	To run fast.
بانگ زدن	ڈانٹنا	To threaten ; to rebuke.
بالا نچشم ابرو بگفتن	اشارہ سے بات کرنا	To speak by symbols and indicating signs.
باطن زدن	دلی دعا کا اتر کرنا	The acceptance of heart.
باز بستن زبان	کمزوری سے بات نہ کرنا	Not to be able to talk on account of weakness.
با ائیر باقرار آوردن	طاقت سے کسی بات کا اقرار کرنا	To confess with force

با کسی سر اردن	موافقت کرنا - شوق با	To agree with ; to show a desire.
با تیغ و کفن آمدن	اظہار کرنا عذرخواہ ہونا	To ask pardon ; to leave oneself at another's mercy.
باب قصاب شکستن	کشتی کا ایک دار میں	A certain stratagem in wrestling.
بازو کشادن	زخمی کرنا	To wound.
بازار کشیدن	بک بک کرنا	To chat.
بالش نرم ز سر لے	خوشامد کرنا	To flatter.
گناشتن		
باز ماندن	رہ جانا - رک جانا	To lose courage ; to stop.
بام نشستن	ڈھنسا	To be demolished.
باد کردن	پھول جانا - مغرور ہونا	To be proud.
باد در سر داشتن	غرور کرنا	To make boast ; to become proud.
با بیزہ فی ساختن	چپ رہنا	To keep silent.
بادام شکوفہ شدن	رونا	To weep ; to lament.
بادام شکوفہ کردن	گھوڑے کا کان پھٹنا	A kind of horse-disease.
بازدید رفتن	دوبارہ ملاقات کرنا	To meet a second time.
بازو دادن	مدد کرنا	To help ; to assist.
بانگشت گرفتن	محاسبہ کرنا	To audit.
بازی در آوردن	ایکثر کا کام کرنا	To play like an actor
باز داشتن	چھپانا منع کرنا	To conceal ; to forbid.
بار نہادن	جننا	To be exposed ; to delivery ; to be delivered ; to give birth.

To become happy;
to flatter.

To be workless.

To become out of
control.

To be shameful.

To do useless deed.

To boast; to be
proud.

To be thin; to
become reduced.

To fly.

To do something
after some consi-
deration.

To fly.

To get good profit;
to take interest.

To separate; to open.

To be generous, libe-
ral, charitable.

To be angry; to lose
temper; to be dis-
pleased.

To mix freely; to
meet lovingly.

To raise; to rob
some one when he
is unaware.

To show a little
respect.

To be cheated; to
be deceived.

غورور کرنا - مشکل نام	بادبہنامان کر دین	To boast; to perform a difficult work.
انجام دینا		
غورور کرنا	باد در تارہ داشتن	To boast; to be proud.
مثانہ	بیاد دادن	To erase.
فریب دینا	باغ سبز نمودن	To cheat; to deceive.
ایک طرح کی سزا تھی ۵	باسک در جہال ۵۸ ن	A kind of punishment in which the prisoner was kept with dog.
مجرم کو تین کی سزا تھی		
رہا جانہا تھا		
لکھنا	بار لکھنا	To write; to pen.
احمقانہ کرنا	باقلہ خوردن	To act foolishly; to behave stupidly.
مخاطب ہونا	با کسی ہون	To be attentive to; to attend.
مفلس ہونا	باد در دست داشتن	To become poor.
عاجز ہونا	بال افکندن	To be tired; to lose courage.
زنجیر پہنانا	باہم باہن کشیدن	To be handcuffed.
بیل بوٹہ بننا	بامیل چلان	To weave flowers on cloth.
تیز چلنا	تالک پر قدم زدن	To go fast.
بہت صحبت سے میل جول	باہم شر و شکر ہون	To be very familiar; to be intimate.
رکھنا		
دشنام دہی - گالی دینا	بیاد جتہ افی گرفتن	To abuse.
جہاز کا کچھ دیر ٹھہر جانا	بیر زدن	The stoppage of a ship for sometime.
دوسرے کی مدد پر کام کرنا	میل دیگر پرواز کر دین میل دیگر ہر دین میل دیگر ہر ہر دین	To work at the help of some others.

بالش فرمزیر سر نہادن	خوش حال ہونا - خوشامد کرنا	
بالین پرستن	میکار ہونا - آرام طلب ہونا	
باخود بر نیامدن	بے اختیار ہونا	
باد بودن	ذلیل ہونا	
بادیہ بودن	بے فائدہ کام کرنا	
باد در پروت افکندن	غورور کرنا - تکبر کرنا	
باد در سبیل افکندن	ڈینگ مارنا	
باریک شدن	دبلا ہونا	
بال طیران کشادن	اڑنا	
باریک رہیدن	سوتچکر کام کرنا	
بال در هوا کشادن	اڑنا	
بازار زدن	معتول نفع ہونا - سودا لینا	
باز کردن	جدا کرنا - کھولنا	
بازو کشادن	سختاوت کرنا	
با کسی آتش شدن	خفا ہونا	
با کسی زبان داشتن	کھلم کر ماننا	
بالا گرفتن	اونچا ہونا - بالا مال غافل	
بالین شکستن	پاک کرنا لینا	
بازی خوردن	تھوڑی تعظیم کرنا	
	فریب کھانا	

به بینی رسیدن	مدد کرنا	To help ; to aid ; to assist.
به بینی خط بر زمین کشیدن	اتنهائی عاجزی کرنا	To entreat ; to pray.
به بست آمدن	راه بند هونا	Shutting of the door of success. Getting stone in way.
به پوست گفتن	راز دارانه گفتگو کرنا	To talk in secret ; to talk in confidence.
به پوست افتادن به پوست کسے افتادن	عیب جوئی کرنا	To find fault ; to find bad points. Defect in one's character.
به پر کاربو دن	اصول سے رهنا	To lead a principled life.
به پشت هم رفتن	مدد کرنا	To help ; to aid.
بپائے بو دن بپائے شدن	کھڑا رهنا	To stand ; to be firm.
بپا اندر آمدن	پھسلنا۔ گر پڑنا۔ متفق هونا	To fall down ; to have a slip.
به بف باد راه رفتن	اکڑ کر چلنا	To strut affectedly.
بپائے خود گر رفتن	اپنا حصہ لینا	To receive one's own share.
بپائے آمدن	فائدہ بخشنا	To do good.
به پشت کمان گر رفتن	تیر برسانا	To shower arrows.
به تن برداشتن	تحمل کرنا	To bear ; to endure.
به تلخ و ترش رضا دادن	هر حال میں راضی هونا	{ To accept in every condition. To admit in every condition.
به تن بر گر رفتن	تحمل کرنا	To bear ; to endure.
به چشم کردن	منتخب کرنا۔ چن لینا۔ نظر سے چھانٹنا	To select ; to pick up.
به چشم کم دیدن	ذلیل سمجھنا	To think low of some one.

بچشم گفتن	اشارہ سے بات کرنا	To talk with signs.
بچشم روشنی کے رفتن	مبارکباد دینا	To congratulate.
بچشم آمدن	بڑا ہونا۔ بڑا بننا۔ نظر لگنا	To become great. To be under the influence of an evil eye.
بچنگ در آمدن	مقید ہونا	To be imprisoned.
بچشم خوردن	نظر لگنا	To be under the influence of an evil eye.
بچراغ رسیدن	دولت۔ پانا فائز المرام ہونا	To get wealth; to achieve an end.
بچراغ گذشتن	صاحب کمال سے ملنا	To come in contact with excellent and perfect people.
بچاک قبا خوردن	یاد رکھنا	To bear in mind.
بجیحون نشستن	بہت رونا	To weep much.
بجام عدل دادن	برابر حصہ دینا	To distribute equally. Exactly equal.
بجان آوردن	قتل کرنا	To kill. To slain.
بجائے آوردن	جان پہنچان کو ظاہر کرنا۔ پورا کرنا	To express or introduce, acquaintance.
بجا آوردن	پہچاننا۔ پورا کرنا	To recognise; to complete.
بجبر انداختن	بھڑکانا	To excite.
بجائے خود بودن	موزون ہونا	To be lit.
بحساب گرفتن	معتبر سمجھنا	To think, reliable.
بحث کردن	جھگڑنا	To quarrel.
بحل کردن	معاف کرنا	To forgive.
بحد تکلیف رسیدن	بالغ ہونا	To reach majority.

To catch a sleeping-
man.

To be proud.

The coming to light
of a hidden thing.

To avoid.

To die ; to expire.

To disgrace; to in-
sult; to oppress.

To lessen a steam;
to take out steam.

To contemplate.

The adversity of
fortune or luck.

To see ill vision in
dream.

To bear ; to endure ;
to be patient.

The secret to be dis-
closed.

207

To cover something
with untanned
leather.

To hold bad opinion
against some one.
to talk a thing to be
valueless, useless.

To pay attention.

بدست بودن	باخبر هونا - هوشیار هونا	To become careful; to have knowledge of.
بدست چپ شدن	تعداد مین زیاده هونا	To be in excess of an exact number; to be found in excess.
بدست و دندان در کار می چسپیدن	کام مین جی لگانا	To pay attention to duty.
بد قرات دانستن	پهچاننا	To recognise.
بدست آوردن	حاصل کرنا	To conquer.
بدست کم برداشتن	ذلیل و حقیر سمجهنا	To underrate; to think insignificant.
بدریا دادن	دور کرنا	To remove.
بدست گردان گرفتن	فرض لینا	To take loan.
بدریا آمدن	مجبور هونا	To be utterly helpless.
بدکان فال نهادن	دوکان مین هر چیز الگ الگ رکھنا - ارزان هونا	To place in a shop all things in order; to be cheap.
بدعت نهادن	شریعت مین نیا کام کرنا	To introduce a new thing in the 'Shariat' (religion.)
بدعت اقتادن	رسوا هونا - مشهور هونا	To be put to disgrace; to become famous.
بدست شدن	حاصل هونا	To be gained; to be obtained.
بدندان زدن	لائق و مناسب هونا	To be suitable; to be capable.
بدندان بودن	مزه پانا	To enjoy; to taste.
بدندان خوش آمدن	بری تربیت کرنا	To train ill; to give undesirable instruction.
بد یاز آوردن		

سوتی مین پکڑ لینا	ب خواب گرفتن	
مغرور هونا	بخود سپردن	
چھپی چیز کا ظاهر هونا	بخیه بروئے کار اقتادن	
	بخیه بر چهره رفتن	
ترک کرنا	ب خواب ستود نشاندن	
هلاک هونا	بخاک در آمدن	
ذلیل و خوار کرنا	بخاک افکندن	
ظلم کرنا	بخاک چسپانیدن	
استیم نکالنا	بخار در کردن	
مراقبه کرنا	بخم در شدن	
تقدیر کا مخالف هونا	بخت بسته بودن	
بری صورت خواب مین دیکھنا	بختک در خواب آمدن	
صبر کرنا	بخط بالاسر بر آوردن	
راز فاش هونا	بخیه از روئے کار اقتادن	
کچا چمڑا منڈھنا	بخام کشیدن	
ذلیل سمجهنا - بے قدر جاننا	بدست کم گرفتن	
جی لگانا	بدل چسپیدن	

To treat badly.
To come to a wrong
understanding.
To take ill.
To speak to purpose.
To be indebted.
To spend.
To escape.
To talk with signs.
To make public.
To refuse.
To be equal ; to face
The end ; finishing of
any thing.
To drink one's
health.

To bear trouble for
other's sake.

To attain youth.
To be ashamed.
To attempt to com-
mit suicide
To be proud of ; to
glory (in) ; to
boast (of).
To dislike ; to dis-
approve ; the grief
sorrow ; to be in-
tensified.
To be impertinent.

بر سر آمدن	غالب ہونا - ختم ہونا	To overcome; to surmount; to conquer; to excel; to subdue; to beat; to end; to finish.
بر بنا گوش زدن	تھپڑ مارنا - ہوشیار کرنا	To slap; to alarm; to warn.
بر سر پیچیدن بر سر پیچیدن	کشتی کی ایک زد ہے	A skill in wrestling.
بر طرف شدن	دور ہونا	To be aloof; to get away.
بر پایے خاک زدن	ذلیل کرنا	To disgrace.
برابر دیدن	استقبال کرنا	To greet; to welcome.
بر کشیدن	دوسرے کو حریف بنانا	To bring others in opposition.
بر روئے روز افتادن راز	راز فاش ہونا	The publication of a secret.
بر مسائل گشتن	مطالعہ کرنا	To have a perusal.
برون ریختن	روشن ہونا	To become lightened.
برون آمدن	انکار کرنا	To refuse.
بر پائے داشتن	قائم کرنا	To establish.
بر آب گفتن	جلدی جلدی جواب و سوال ہونا	To ask questions hastily; to have rapid conversation.
بر جان قدم نہادن	خودکشی پر آمادہ ہونا	To be prepared to suicide.
برج در بدن	ایسے حجاب ہو کر سامنے آنا	To appear uninvitedly; to come forward before openly.

بد رفتاری کردن	برا برتاؤ کرنا
بد فهمیدن	غلط سمجھنا
بد دماغ خوردن	بری لگنا
بدیہہ آفریدن	بات کرنا
بدہ داشتن	مقروض ہونا
بذل کردن	خرچ کرنا
بر شکستن	بچنا
بر چشم گرفتن	اشارہ سے بات کرنا
بروئے آب آوردن	ظاہر کرنا
برگشتہ شدن	الکار کرنا
بر رو ایستادن	مقابل ہونا
برکت شدن	چیز کا ختم ہونا
بر طاق ابروئے کسی	کسی کی یاد میں شراب
می خوردن	پینا
بر بسمان کسی بچاؤ افتادن	کسی کی وجہ سے تکلیف
بر ماہ مشک انداختن	انہانا
برو در ماندن	مسین بھیگنا
بر خویش نا بخودن	شرمندہ ہونا
بر خود چیدن	خود کسی کا ارادہ کرنا
بر طبع خوردن	فخر کرنا
بر رو در بدن	ناپسند ہونا - غم بڑھنا
	شوخی کرنا

To desert greediness;
to abandon avarice.

To write.

To obey.

To run.

To defeat an enem,

To bring to light; to
open.

To forget; to elevate.

To prove; to respect;
to give consider-
ably sufficient
apparel.

To run away; to
escape.

To tease.

To get tired; to be-
come helpless.

To place on head.

To efface; to obli-
terate; to erase.

To flatter.

To confirm; to estab-
lish.

To be firmed.

بر نیچہ کر دینا	بھونا	To parch.
بر طرف ساز بودن	کنارے بیٹھنا	To sit on the side.
بر بالائے نام روم گوزیدن	مقدور سے بڑھ کر کام کرنا	To do something which is beyond one's power.
بر سر شہد مالیدن	ٹھگنا	To rob; to cheat.
برق برق زدن	جگمگ جگمگ کرنا	To glitter.
بر دار کردن	بھانسی دینا	To hang.
برسک کردن	بشیان لکھنا	The issue of new leaves.
برہ گرفتن	عاجز سمجھنا	To take one to be weak or helpless.
بر رو کشیدن	دوسرے کو حریف بنانا	To bring others in opposition.
بر گردن بستن چیزے یا کارے	زبردستی سے کوئی کام لینا	To exact service by force.
بر بدن آب از گلو	بانی کا حلق میں انکھنا	The detention of water in throat.
بر شکستن مجلس	مجلس کا برخواست ہونا	The dispersion of meeting.
بر سنگ لہستان	زبون ہونا۔ معنوب ہونا	To be humiliated; to be a victim to somebody's rage.
بر کردن سر از غرفہ	دریچہ سے باہر نکالنا	To peep out of window.
بر خاک افکندن تکلیف	مظلوم کی دھائی کرنا	To relieve the injured.
برف آب دادن	مخروم کرنا	To deprive.
بر خود پیچیدن	مغرور ہونا	To be proud.

بر حرص نماز مردہ کردن	لالچ کو خیر باد کہنا	
بر دفتر افکندن	لکھنا	
بر ناخن ایستادن	فرمانبرداری کرنا	
بر روئے دوبدن	دورنا	
بر شیر نو زین نهادن	حریف پر طاقت سے	
	غلبہ پانا	
بر سحر نهادن	ظاہر کرنا	
بر طاق نهادن	عزت دینا۔ بھول جانا	
بر کرسی نشانیدن	معتول سامان دینا۔ ثابت کرنا۔ اعزاز کرنا	
بر مال زدن	بھاگنا	
بر مال کردن	عاجز کرنا	
برہ گرفتن	عاجز ہونا	
برو در ماندن	سر پر رکھنا	
بر سر پیچیدن	مٹانا	
بر داشته کردن	زبانی چابلو سی کرنا	
بر زبان نگاہ داشتن	قائم کرنا	
بر زبان نگاہ داشتن	قائم ہونا	
بر قرار کردن		
بر قرار شدن		

بر خود شکستن	ناز کرنا - غرور کرنا	To take pride in oneself; blandishment.
بر چار میخ شدن	شکنجه مین ڈالنا - سزا پانا	To entrap; to coerce; to get punishment.
برابر کشیدن	انکنا	To set a price.
بروز سیاه نشانیدن	بد حال کرنا	To bring to a bad condition.
بر چیز می چشم سرخ کردن	کسی چیز کا لالچ کرنا	To be greedy of something.
بر فلان چکیدن	گمان کرنا	To doubt.
بر خوردن	ملاقات ہونا یا کرنا	To meet; to derive benefit.
بر طاق بلند گذاشتن	نفع کرنا	
بر طاق بلند لہادن	بڑا درجہ دینا - منظر	To give high position, dignity.
بر بیخ زدن و لوشتن	عام پر رکھنا	
	بھول جانا - مٹا دینا - جلد مٹانا	To forget; to wipe out; to erase; to wipe out quickly; to wipe out at once.
بر شتر نشستن	ظاہر کرنا	To open.
بر روئے روز افگندن		
بر روئے آب آمدن		
بر کردن	روشن کرنا - ظاہر کرنا	To light.
برق شدن	دوڑنا	To run.
بر سبز فرستادن	پھول بھیجنا	To send flowers.
بر مڑگان دوبدن	چیز کا سامنے آنا	The coming of a thing in the front.
بروت کسے ریختن	مغلوب کرنا	To defeat; to surmount; to conquer.
بروت کسے را پنبہ لہادن	تمسخر کرنا	To make (cut) joke.

بریش کسے فراغت داشتن	ذلیل کرنا	To insult; to disgrace.
بر ہیمان عجب افتادن	مکار سے سابقہ پڑنا	To come in control of a knave; to have to face a scoundrel.
بر قالب زدن	مہیا کرنا - بیہودہ بکنا	To manage; to talk nonsense; to provide.
بر لنگ زدن	بھاگنا - ہجڑا ہونا یا کرنا	To run away; to fly away; to become an eunuch.
بر آب بستن	سیراب کرنا	To water.
بر انگشت پیچیدن	یاد رکھنا - مشہور کرنا	To popularise; to remember; to make famous.
بر پائچہ ریدن	بہت ڈرنا	To be in great fear.
بر خر فشتن - بر سوار شدن	بد اعمالی کی سزا ہونا	To be punished for evil deeds.
بر خشت زادن	غربت کی پیدائش	To be born in a poor family.
بر زبان آمدن	کہنا	To say; to tell.
بر در عرفان زدن	یہ شرمی کرنا - دبا کرنا	Not to be ashamed or shy.
بر عالم عرفان زدن		
بر در جلال زدن	غصہ کرنا یا ہونا	To be angry; to be in temper; to be in a rage; to be in fury.
بر دنبہ دندان زدن	لواطت کرنا	Sodomy.
بر سر یا آمدن	ظاہر ہونا	To appear.
بر سر سنگ زدن	ظاہر کرنا - صاف کہنا	To tell (openly); to leak out.
بر سنگ زدن	تہمت لگانا - جھوٹ بولنا	To bring allegation against; to speak lie.

بر سر خویش بودن	خود سر ہونا	To become independent.
بر چیدن ہلا	مصیبت دور کرنا	To remove the calamity.
بر کسیے فتنہ کردن	کسی کو عاشق کرنا	To make fall in love with; to captivate.
بر سر قدم رفتن	اجابت ہونا (مسهل کے بعد)	The moving of the bowels after the use of purgative.
بر کسیے دویدن	گھور کر دیکھنا - شرمندہ ہونا	To stare at; to be ashamed.
بر کار بستن	کسی کام پر مقرر ہونا	To be appointed on some duty.
برائے خویش بودن	خود مطلب ہونا	To be selfish.
بر خوردن - بردو برو خوردن	ملاقات کرنا	To meet; to see.
براه سپردن	نفرت کرنا	To hate.
بر عنہ یا نہادن	ننگے پیر چلنا	To walk bare-footed.
بر کار سوار شدن	کام پر آمادہ ہونا	To be ready to do a work.
بزبان خلایق افتادن	مشہور ہونا	To be famous; to acquire fame.
بزمین رشوت دادن	کھاد دینا	To fill with manure.
بزق کردن	تھو کنا	To spit.
بزین آمدن وزین کردن	سوار ہونا - تیار کرنا کسنا	To ride; to make ready; to saddle.
بزبر زنج دست ستون کردن	غمگین ہونا	To be sorry.
بزبر سر داشتن	حفاظت کرنا	To guard; to watch.

بزیان گرفتن و برداشتن	سخت کلامی کرنا - بانو نمین پرچا لینا فریب دینا	To use harsh words; to cheat; to de- ceive.
بسر تازیانه گرفتن	سوار ہونا	To ride.
بسر زلف حرف زدن	ناز سے بات کرنا	To speak like a coquette.
بسر وقت رسیدن و افتادن	دم آخر ہونا	The last breathing.
بسر سنگ نشانیدن	پتھر پر بٹھانا - جم جانا	To make a thing supported on stone; to become firm.
سر یا نشستن	آمادہ سفر ہونا	To prepare for tra- velling.
بسنگ آمدن پا و سنگ آمدن پا	پیر کا پتھر سے ٹکرانا	To cut one's leg with stone; to be diffi- cult.
بسلام نشستن	دربار کرنا	To hold a Darbar.
بسر کردن	غمخواری کرنا - بسر کرنا	To console; to sym- pathise; to bring to an end; to pass days.
بسر رشتہ رفتن	اصل مطلب پر آنا	To come to the point.
بسالہ کردن	گھسنا	To rub.
بسنگی بستن	همیانی باندھنا	To purse round waist.
بشیر نشانیدن	مار گزیدہ کو دودھ میں بٹھانا	To put the snake that has bitten in milk.
بشکن زدن	تال دینا	To chime.
بطلاق ابروئے کسی مٹے خوردن و زدن	کسی کی یاد میں شراب پینا	To drink one's health.

بطاق افتادن	ترع کے وقت یا دم آخر	The fixation of the eyes to the roof in the agony of death.
	آنکھیں چھت سے لگنا	
بطرح فروختن	مہنگا بیچنا	To sell at a high price.
بعرقان بدر بردن -	تحمّل کرنا	To endure; to bear.
بیرون بردن		
بصاراء	دشوار گزار راستہ	To take to a difficult path.
مورد موش رفتن	اختیار کرنا	
بعید العهد شدن	مدت پر ملاقات ہونا	To meet a long after.
بغل زدن	طعن کرنا	To reproach.
بغلك زدن	تشنیع کرنا	To disparage; to revile.
	رخصت کرنا	To say good-bye;
بغل کشادن	ورزش کرنا	to exercise.
بغور آمدن	سوچنا - جھانکنا	To think; to peep.
بفرمان رفتن و	تعمیل کرنا	To carry out an order.
بفرمان گردیدن		
بفراک زدن	شامل کرنا - ساتھ لینا	To take together, to take in company.
بقراول حرف زدن	احتیاط سے بات کرنا	To speak cautiously.
بکار آب بودن	دائم الخمر ہونا	To be always under intoxication.
بگرد آوردن	گھمانا	To whirl round.
بگرد سر گردیدن	قربان ہونا - صدقہ ہونا	To sacrifice oneself.
بگل رفتن	چھاننا	To be steeped into; to stick into.

بگل گرفتن	پھانسا	To entrap.
بگل آفتاب اندودن	مشہور بات کو چھپانا	To conceal a well-known fact.
بگماز کردن	شراب نوشی کی محفل کرنا	To assemble for drinking wine.
ببل شدن و ببل کردن	بولنا - بولانا	To speak; to chat; to talk; to converse.
بلفظ قلم زدن	بہت رک رک کے بات کرنا	To stammer at speaking.
باللہ رفتن	مکتب جانا	To go to school.
بلدی کردن	لیڈری کرنا	To lead.
بلفظ قلم حرف زدن	عالمانہ گفتگو کرنا	To discuss and talk like a scholar; to converse scholarly.
بسمار دوختن	بہت حفاظت سے رکھنا	To keep a thing safely.
بماوا شدن	پناہ لینا	To take shelter; to take refuge.
بنا گوش کردن	اطاعت کرنا	To obey; to surrender.
بن بخت بر زمین مالیدن	مستقل مالدار ہونا	To become permanently rich.
بن دامان شبستان کردن	مراقبہ کرنا	To contemplate.
بندق شکستن	بوسہ دینا	To kiss.
بن کار خوردن	عاقبت بینی سے کام کرنا - انجام سونچنا	To act wisely; to think of the end.
بنیاد بریخ نہادن	ناپائیدار ہونا	To be transient; to be unstable; to be frail.
بن کار دیدن	انجام پر نظر کرنا	To look at the result.

بنا کوشی زدن	کنیٹھی دینا۔ کان مڑوڑنا	To pull or box one's ears.
بند کردن بر کسے	برا کام کرنا	To do a bad work.
بنگ دسر پریدن	یکایک محاسبہ ہونا	To be put to examination all on a sudden; to be restored to senses.
بوسہ شگستن	ہوس میں آنا	To kiss (smacking)
بوئے بردن	چومنا (چٹاخ سے)	To think; to understand; to smell.
بودادن	سو نگھنا۔ سمجھنا	To parch corn.
بوئے دادن	خیال کرنا	To leave a hunting animal after its pray.
	اناج بھوڑنا	To study well; to bring a thing to use.
بوئے آمدن مشک	شکاری جانور شکار پر	To smell.
	چھوڑنا	To whistle.
بو گشیدن و بو برداشتن	عمدگی سے معاملہ کرنا	To make water.
بوق ردن	چیز کا استعمال کرنا	To presume something.
بول کردن	سو نگھنا	To wash clearly.
بوئے فنیلہ آمدن	بگل دینا	To get angry; to get annoyed.
بہفت آب شستن	پیشاب کرنا	To take price.
بہم بر آمدن	کسی بات کا گمان کرنا	To be an unfounded.
بہا کردن	خوب دھونا	To fly; to desire.
بہر دوا چیزے نہ	خفا ہونا	To fail in one's promise.
ماندن	قیمت لینا	
بہ ہوائے شوق بال کشادن	نایاب ہونا	
بہانہ شکن	اڑنا۔ خواہش کرنا	
	وعدہ وفا نہ کرنا	

مجبور ہونا - رہ جانا	بیدست و پا شدن	To become helpless; to have no alternation.
باہر نکلنا - نافرمانی کرنا	بیرون آمدن	To disobey; to be freed; to come out.
مناس ہونا	بے نعل بودن	To be poor.
برابر سمجھنا	بیک چشم دیدن	To consider as equal
انہماک سے کام کرنا	بیک پہلو افتادن	To work most attentively.
ایک طرح پر بسر کرنا	بیک برکار گذاشتن	To pass life in one way or in one policy.
دیر کرنا	بیضہ دادن و نہادن	To delay.
بہت ڈرنا	بیضہ از بیم افگندن	To fear much; to be much afraid.
قتل کرنا	بے نور کردن	To slay.
چلنا	بیرون زدن	To walk.
بھٹکنا	بے جا رہ شدن	A stray.
گواہ سے دعویٰ ثابت کرنا	بیضہ اقامت ساختن	To prove by witness.
بیوفائی کرنا	بے نمکی کردن	To be unfaithful.
جڑ اکھاڑنا - دور ہونا	بینخ بر افتادن	To be off, to root out.
بے ادبی کرنا	بیراہی کردن	To disrespect.
عہد کرنا یا وعدہ کرنا	بیعت بستن	To give solemn words; to promise.
پ		
قناعت کرنا	پا بدامن کردن	To remain contented.
دھونا - صاف کرنا	پاک کردن	To wash; to cleanse.

To quit the old system.	یا بسنگ رسیدن	چونکنا - مجبور ہونا	To start up; to be helpless; to trif; encounter obstacles.
To walk side by side.		ٹھوکر کھانا	
To defeat; to conquer; a strike in wrestling.	یا نندائی کردن	ذمہ دار بننا	To discontinue; to stop; to give up.
To do as much as is in one's power.	یا پس آوردن	چھوڑ دینا - رک جانا	To cleanse.
To run fast.	یا کچہ کردن	صاف کرنا	To run.
To get hurt; to be injured.	یا بلند کردن	دوڑنا	To fall down from horse back.
To forsake; to abandon.	یا در زمین آمدن	گھوڑے سے گرنا	To put right; to patronize.
To run together.	یا غلط کردہ داشتن	درست کرنا - حمایت کرنا	To follow.
To be in a brooding, pensive mood.	یا بے بر پٹے نہادن	پیروی کرنا	To fall into danger to be in danger.
To try one's level best; to try with tooth and nail.	یا بے برسنگ آمدن	خطرہ میں پڑنا	To practise enchantations; to charm—
To be cheated.	یا بے برا فگندن	جادو تسخیر کرنا	hearts.
To rob; to claim.	یا ہر زمین نرسیدن	خوشحال ہونا - تیز مزاج ہونا	To be rich; to be out of temper.
To be faithful; to be loyal.	یا بے پس آمدن و شدن	مغلوب ہونا	To be defeated; to be overcome.
To assassinate the enemy in a war under the banner, in order that the pole of the banner may be reddened.	یا اثابہ کشادن	سفر سے باز رہنا	To leave off a journey; to postpone a travel.
To prostrate the opponent; to throw down the opponent.	یا بے خاطر بسنگ در آمدن	محبت میں ہمیشنا	To be entangled into love; to fall in love.
To stop; to halt.	یا بے شمال در گل بودن	دکھن کی ہوا چلنا	blowing of wind from south.
To hope for profit.	یا از پیش رفتن	پہلنا - مجازاً قصور ذات	To slip; to disgrace.
	یا از پیش بدر رفتن		
	یا از شادی بزمین نرسیدن	بہت خوش ہونا	To be very glad; to be much pleased; to be happy.

یا از وضع بیرون گناشتن	قدیم طریقہ کو چھوڑنا
یا بیا رفتن	برابر چلنا (سیرمین)
یا بدور سر کسے گردانیدن	مغلوب کرنا - کشتی کا ایک داؤ ہے
یا بقدر گلیم دراز کردن	حسب مقدور کام کرنا
یا بالا نهادن	تیز دوڑنا
یا بسنگ آمدن	چوٹ کھانا
یا بر چیزے نهادن	ترک کرنا
یا جفت دویدن	ایک ساتھ ملکر دوڑنا
یا گوش شدن	زانو پر سر رکھنا
یا جفت کردن	جان توڑ کوشش کرنا
یا خوردن	فریب کھانا
یا دراز کشیدن	لوٹنا - دعوے کرنا
یا س نمک نگاہ داشتن	نمک حلائی کرنا
یا علم رنگین کردن	جنگ میں دشمن کو علم کے نیچے ذبح کرنا جس سے جھنگڑے کا بانس رنگین ہو جائے
یا ک شدن	فریق کو پچھاڑنا
یا گرفتن	ٹھہرنا
یا آئے چراغ داشتن	نفع کی امید رکھنا

یا بسنگ رسیدن	چونکنا - مجبور ہونا ٹھوکر کھانا	To start up; to be helpless; to trif; encounter obstacles.
یا نندائی کردن	ذمہ دار بننا	
یا پس آوردن	چھوڑ دینا - رک جانا	To discontinue; to stop; to give up.
یا کچہ کردن	صاف کرنا	To cleanse.
یا بلند کردن	دوڑنا	To run.
یا در زمین آمدن	گھوڑے سے گرنا	To fall down from horse back.
یا غلط کردہ داشتن	درست کرنا - حمایت کرنا	To put right; to patronize.
یا بے پر پٹے نہادن	پیروی کرنا	To follow.
یا بے بر سنگ آمدن	خطرہ میں پڑنا	To fall into danger to be in danger.
یا بے برا فکندن	جادو و سحر کرنا	To practise enchantments; to charm--hearts.
یا بر زمین نرسیدن	خوش حال ہونا - تیز مزاج ہونا	To be rich; to be out of temper.
یا بے پس آمدن و شدن	مغلوب ہونا	To be defeated; to be overcome.
یا تباہ کشادن	سفر سے باز رہنا	To leave off a journey; to postpone a travel.
یا بے خاطر بسنگ در آمدن	محبت میں بھنسنا	To be entangled into love; to fall in love.
یا بے شمال در کمال بودن	دکھن کی ہوا چلنا	Blowing of wind from south.
یا از پیش رفتن	بھسلنا - مجازاً قصور	
یا از پیش بدر رفتن	ذلت	To slip; to disgrace.
یا از شادی بزمین نرسیدن	بہت خوش ہونا	To be very glad; to be much pleased; to be happy.

پا از وضع بیرون گذاشتن	قدیم طریقہ کو چھوڑنا	To quit the old system.
پا بپا رفتن	برابر چلنا (سیرمین)	To walk side by side.
پا بدور سر کسے گردانیدن	مغلوب کرنا - کشتی کا ایک داؤ ہے	To defeat; to conquer; a strike in wrestling.
پا بقدر گلیں دراز کردن	حسب مقدور کام کرنا	To do as much as is in one's power.
پا بالا نہادن	تیز دوڑنا	To run fast.
پا بسنگ آمدن	چوٹ کھانا	To get hurt; to be injured.
پا بر چیزے نہادن	ترک کرنا	To forsake; to abandon.
پاجفت دویدن	ایک ساتھ ملکر دوڑنا	To run together.
پا گوش شدن	زانو پر سر رکھنا	To be in a brooding, pensive mood.
پاجفت کردن	جان توڑ کوشش کرنا	To try one's level best; to try with tooth and nail.
پاخوردن	فریب کھانا	To be cheated.
پادراز کشیدن	لوٹنا - دعوے کرنا	To rob; to claim.
پاس نمک نگاہ داشتن	نمک حلالی کرنا	To be faithful; to be loyal.
پا علم رنگین کردن	جنگ میں دشمن کو علم کے نیچے ذبح کرنا جس سے جھنڈے کا بانس رنگین ہو جائے	To assassinate the enemy in a war under the banner, in order that the pole of the banner may be reddened.
پاک شدن	فریق کو پچھاڑنا	To prostrate the opponent; to throw down the opponent.
پا گرقتن	ٹھہرنا	To stop; to halt.
پائے چراغ داشتن	نفع کی امید رکھنا	To hope for profit.

To write things which are inconsistent.	پائے خا کی کردن	بیادہ چلنا	To walk; to go on foot.
To mind; to pay attention to.	پائے کم داشتن	ہار مان لینا	To be defeated.
To cause to fly.	پائے کم آوردن	دوڑ میں ہارنا	To be defeated in running.
To reach the end of of life.	پائے درگستن	کمزور ہونا۔ عاجز ہونا	To be weak; to prove weak; to become helpless.
To be shameless; to become immodest.	پائے درگستن	لہہرنا۔ رہنا	To stop; to wait.
To bring to light that what is concealed.	پائے فرو کشیدن	عاشق ہونا	To become lover.
To shoot an arrow; to fire.	پائے نظر درگل فرو رفتن	مصمم ارادہ کرنا	To have a firm determination.
To act disgracefully; to behave shamelessly.	پائے فشدن و نشاردن	بار آنا۔ بھاگنا۔ طلاق دینا	To decline; to run away; to divorce; to desist from; to abstain.
To appear.	پائے کفشدن	لاچنا۔ جھومنا	To dance; to wave; to come near; to go; to die.
To turn out; to take out.	پائے کو قفن	از دیک ہونا۔ چلنا۔ مرنے	To be confined to lead, to be subjected to delivery.
To be equipped.	پاسبک شدن	وضع حمل ہونا	The flying of a bird.
To run away; to fly away; to escape.	پرشکستن مرغ	چالوڑنا پر تولنا	To walk a long distance.
To tune.	پرست زدن	چال دکھانا۔ نور تک سیر کرنا	To become strong.
To collect; to board.	پر چین شدن	مضبوط ہونا	To fly.
To turn one's face.	پرواز کردن	اڑنا	To be proud.
To abandon one's idea.	پرواز گرفتن	مغرور ہونا	To fly.
To hide.	پر بادگستن و شدن	ناخن لکڑی کے چھوٹ سے ٹوٹنا	Breaking of the nail with stroke of the wood.
To be greatly ashamed; to feel disgraced.	پر پرواز کشادن		
	پریدن ناخن		

پیشانی شدن حکم	ہے ربط لکھا جانا
پروا کردن	توجہ کرنا - دھیان دینا
پیر باز کردن	اڑانا (پرنڈکا)
پیر آمدن ققیز	زندگی تمام ہونا
پیردہ بر کوفتن	بے شرم ہونا
پیردہ خالی کردن	چھپی بات ظاہر کرنا
پیرتاب کردن	تیر مارنا - فیر کرنا
پیردہ گرفتن	بے شرمی کرنا
پیردہ برگرفتن	ظاہر ہونا
پیر نہادن	نکالنا
پیر و بال داشتن	با سامان ہونا
پس خم زدن	بھاگنا
پس کردن زمزمہ	گت ملانا
پس افکندن	ذخیرہ لگانا
پس خم گرفتن و پس بسر کردن	منہ پھیرنا
پس کار بنشستن	اپنا مقصد ترک کر دینا
	چھپانا
پس دست کردن	چھپانا
پس سر نمودن	شرم سے منہ چھپالینا

پس گوش افکندن	بھول جانا	To forget.
پستان مادر بریدن	حق ناشناسی کرنا	To be ungrateful.
پشت چشم نازک کردن	اغماض کرنا۔ غفلت کرنا ناز کرنا۔ مچلنا	To connive at; to neglect; to take pride in; to be peevish; to be refractory.
پشت دست خائیدن	افسوس کرنا۔ تیر مارنا	To be sorry; to shoot an arrow.
پشت پا خاریدن	خوش ہونا	To be happy.
پشت دست بدندان گریدن پشت دست گریدن پشت دست کندن	افسوس کرنا	To regret; to be sorry.
پشت نمودن	(اڑائی سے) بھاگنا	To retreat (from war).
پشت بکوه بودن	بڑی طاقت دکھانا۔ سہارا رکھنا	To show a mighty power; to have a support.
پشم زدن	بکھرنا	To be dispersed; to be scattered.
پشت یافتن	مدد پانا	To get support.
پش کردن	بلی کو بھگانا	To drive off a cat.
پشیم شدن	شرمانا	To be shameful.
پشت دست بر زمین نہادن	بیحد عاجزی کرنا	To be humble.
پشت پازدن	چھوڑ دینا	To get rid of.
پشت زدن	بھیر دینا۔ قبول نہ کرنا	To return; not to accept; to refuse.
پشت کمان برکے افکندن	تیر مارنا	To shoot an arrow.
پشت سر کے دیدن	کسی کی تباہی دیکھنا	To see some one's downfall; destruction.

پشم در کلاه داشتن	دولت پر مغرور هونا	To be proud of wealth; man of position.
پشم کشیدن	صاحب عزت هونا	To kill; to murder.
پشت دادن - نمودن	هلاک کرنا	To run.
یف زدن	بهاگنا	To blow.
پلاس انداختن	یهونک مارنا	To scatter; to disperse.
پلید چشم کردن	بکھیرنا - پریشان کرنا	Slime in the eye.
پلک زدن	آنکھ مین کیچ جمن	To be hidden; to hesitate; to startle.
پل شکستن	جھپکنا - جھجکنا	To deprive; to drown
پنبه در گوش کردن	محروم کرنا - غرق کرنا	To neglect.
نهادن	مٹيانا	To be clear and pure; to be soft; to differ; to be away.
افگندن	غافل هونا	To keep silent; to erase; to yea; to refuse.
پنبه شدن	صاف هونا - جدا هونا	To deceive.
پنبه کردن	نرم هونا	To put a patch without sewing; to darn.
پنبه نهادن	چپ هونا - مٹانا - عاجز کرنا	To disgrace; to put into shame.
پنبه زدن	فریب دینا	To fight; to quarrel
پنبه بر روی زدن	بغیر سئے هوئے پیوند لگانا	To slap.
پنبه تیز کردن	کالک لگانا - شرمانا	To pinch; to scratch.
پنبه زدن	لڑنا	
پنجار گرفتن	تھپڑ مارنا	
	نوجنا	

پنج نوبت زدن	حکومت کا ظاہر کرنا	To make display of power or sovereignty.
پنچہ بکارے اٹکندن	کام میں ہاتھ لگانا زور کرنا	To undertake; to try.
پوستین کردن	بدگوئی کرنا - عیب لگانا	To defame; to back-bite.
پوستین دریدن	راز فاش کرنا	To leak out secret.
پوست باز کردن	بھید کھولنا	To divulge a secret.
پوزش کردن	معاف کرنا	To forgive.
پوست سگ پر کشیدن	بے شرمی کرنا	To be shameless; to act disgracefully.
پوست دادن	راز بتانا	To tell a secret.
پول گرفتن	پیسہ لینا	To take money.
پوست بر رو کشیدن	بے حیائی کرنا	To act shamelessly; to behave immodestly.
پوست کردن	دوست بنانا - رازدار بنانا غیبت کرنا - محروم کرنا	To make friend; to take one in confidence; to backbite; to deprive.
پوستین کردن	عیب لگانا - بدگوئی کرنا	To defame; to back-bite.
پوست کندہ گفتن	صاف صاف کہنا	To speak frankly.
پوست کنندن	عیب ظاہر کرنا - طعن و ملامت کرنا	To find fault with; to criticize.
پوست انداختن	حقیقت سے دور ہونا ڈرنا	To be far from reality; to fear.
پہلو بہ بستر بر کردن پہلو بہ بستر سپردن	آرام کرنا	To rest.

پہلو تہی کردن	کنارہ کش ہونا۔ بیچنا	To keep aloof.
پہلو زدن	برابری کرنا	To be on terms of equality.
پہلو کردن	کنارہ کش ہونا۔ بیچنا	To withdraw oneself from.
پہلو دادن	بھاگنا	To keep aloof; to run.
پہلو بچیزے زدن	مدد کرنا	To help.
پہلو خوردن	مقابل کرنا	To come face to face.
پہلو نہادن	صدمہ اٹھانا	To suffer.
	سونا	To sleep.
پہلو دزدیدن	جان چرانا۔ اس طرح	
	پر کہ کوئی جان نہ سکے	To shirk; to avoid.
پہن کردن	بیچھانا	To spread.
پیادہ نہادن	مجبور سمجھنا۔ عاجز سمجھنا	To take one to be helpless.
پیش کشیدن	غصہ کرنا	To be angry.
پیل افگندن	غالب آنا	To overcome.
پیراھن قبا کردن	لباس کا پھاڑنا	To tear one's own garment.
پیادہ شدن	ٹھہرنا	To stop; to stay.
پیدا کردن	تلاش کرنا۔ پانا	To search; to get.
پیش افتادن	سامنے آنا۔ آگے ہونا	To come forward; to come in front.
پیش کردن در	در بند کرنا	To shut a door.
پیشنگ دادن	فوجی سلامی دینا	To give a military salute; to salute.
پیلہ کردن	اصرار کرنا	To importune; to persist.

پیلرا ہندوستان یاد	ہاتھی کو مست کرنا	To remind an elephant of India; to be overjoyed.
دادن	عمر آخر ہونا	Life's cup to be filled: the end of life.
ایمانہ بر شدن	بوڑھا ہونا	To become old.
ایمان پر شدن	مکر و فریب کرنا	To deceive.
پیر شدن	نا امید ہونا	To become hopeless; to be disappointed.
پیہ کرگ بر پیرہن	مستقل ہونا	To be lasting; to be permanent.
مالیدن	ٹوہ لگنا	To get no trace or mark.
پئے کردن امید	بے نشان کرنا	To uproot; to ruin.
پئے فشردن	مضبوط کرنا	To make strong.
پئے کم کردن	مجبور کر دینا	To compel.
پئے گور کردن		
پئے بستن		
پئے کردن		

ت

قائے جوزی بکف داشتن	فقیرانہ رسم ہے	An usage among the mendicants.
تاخون همراه بردن	انتہائی عداوت برتنا	To observe utmost enmity.
تارومار کردن	ناخت و تاراج کرنا	To plunder; to ravage.
تپ بستن	جھاڑ بھونک سے بخار روکنا	To check the fever by exercising.
تحریریل کردن چیزے	ظاہر کرنا۔ تصویر کے گرد حلقہ بنانا	To elicit; to make circle round a picture.

تختہ زدن	میجوس کا طریقہ عبادت ہے	The Zoroastrian's way of worship.
تختہ شلنگ زدن	ایک ورزش ہے	A kind of exercise
تختہ زدن	روئی دھننا	To card or comb cotton.
ترازوشدن	چھدجانا - تیر کا نصف گھس جانا	To be bored; to be pierced; the penetration of half the arrow.
ترازو چشمہ داشتن	ایک پلہ جھکتا رہنا	To be partial; to cause one side of a scale to stoop.
تراوہ کردن	ٹپکنا - رسنا	To leak.
تر شدن	شرمانا	To put into shame.
ترقہ انداختن	شور و غل کرنا	To make noise.
ترک خوردن	بھٹنا	To split; to be burst out.
ترک نشستن	ردیف بننا	To follow.
ترنج زدن عروس برداماد	شادی کی رسم	A ceremony in marriage.
تسلیم کردن	سپرد کرنا	To entrust.
تسلیم شدن	ہتھیار ڈال دینا	To surrender.
تشریف دادن	آنا	To come.
تشت از بام افتادن	ذلیل ہونا	To be disgraced; to be published.
تشنہ چیز سے بودن	خواہش کرنا	To long for.
تطیر گرفتن	پرندوں سے فال لینا	To take presage from a bird.
تقنگ سر کردن	بندوق چالانا	To fire a gun.
تقریر کردن	قائم کرنا - بولنا - پکڑنا	To speak; to deliver a lecture; to catch.
تقلید آوردن	نقل اتارنا	To imitate; to mimic.
تقصیر آمدن	قصور ہونا	To be mistaken.

تکان دادن	جهشکا دینا - جهاڑنا	To sweep; to push off.
تکلیس کردن	کشته بنانا	To turn a metal into dustly applying fire to it.
تکلیف کسی برخاک افکندن	پروا نه کرنا	To be careless of.
تکلیف کردن	اراده کرنا	To intend.
تلنگ زدن	تال دینا	To chime.
تله نهادن	جال پھیلاتا	To spread a net.
تمام شدن	انجام پانا - مرنا	To come to an end; to be completed; to die.
تمارض کردن	بیمار بننا	To pretend to be ill; to be ill.
تمتع بستن و یافتن	فائده اٹھانا	To gain; to reap an advantage.
تمغا زدن	کاغذ کا کنارہ پھاڑ دینا	To tear corner of paper.
تمکین کردن و دادن	تعریف کرنا	To applaud.
تن در دادن	قبول کرنا	To accept.
تن زدن	صبر کرنا	To have patience.
تنجه زدن	کوئیل نکاتنا	The issuing of a twig; the issue of a young shoot or blend.
توشه برداشتن	مسافر هونا	To travel; to be in the state of travelling.
توانبار کردن	حراست میں کرنا	To besiege.
تو بند انداختن	قید کرنا	To imprison.
توپه بازی کردن	فٹ بال کھیلنا	To play foot-ball.

توس کردن	ٹوسٹ سینکنا	To toast a piece of bread.
توقیف کردن	معطل کرنا	To dismiss; to turn a thing out of use.
تہ ریش گذاشتن	فریب دینا	To cheat; to deceive; to defraud.
تہی رفتن	نا کام ہونا	To fail in one's object.
تیر کشیدن	ہور کرنا	To remove; to dis- pel.
تبر افکندن	بد دعا کرنا - طعن کرنا	To curse; to re- proach.
تبع دو دستی زدن	سخت جنگ کرنا - بہادری کرنا	To fight severely.
تیز گردیدن	غصہ ہونا	To be angry.
تیشہ بر پائے خوردن	کام خراب کرنا	To work unsatisfac- torily; to spoil a thing.
تیشہ بسوائے زدن	لاالچ کرنا	To long for greedily.
تیشہ بسوائے خود زدن	لالچی ہونا	To be greedy.
تیشہ فرہادی تیز کردن	محبت شروع کرنا	To begin love; to endure an afflic- tion.
تیشہ فرہادی تیز کردن	عاشق ہونا	To become lover.
تیمار کردن	بیمار پرسی کرنا	To visit a sick person.
تیغ شدن	سامنے آنا	To come face to face.
تیغ بھاگ کردن	فتنہ سے باز رہنا	To give up mis- chieving.
تیغ و ترنج بہ میان آوردن	امتحان لینا	To test; to examine.
تیرک زدن	خون جاری ہونا	To bleed.

تبع کشیدن بینی	بیمار کے ناک کا گوشت	The drying up of the nasal flesh of a patient.
تیشہ داشتن	سو کہ جانا	To be a minute-observer.
تیر ریختن	باریک بین ہونا	Arrow shooting.
	تیر اندازی کرنا	

ج

جا برائے کسی خالی کردن	تعظیم کرنا	To respect.
جار زدن	منادی کرنا	To proclaim; to notify by beat of drum.
جام خالی دادن	امتحان کرنا - ساقی کا آزمائنا کہ ہوش رکھتا ہے یا نہیں	To examine the list; the testing of a cup to know whether the drinker is within his sense or not.
جان بردن	جینا - بچاؤ کرنا	To escape; to save.
جا گرم کردن	ٹھہرنا - آرام کرنا	To stop; to rest.
جاے گرم کردن		
جامہ خون بستہ برچوب کردن	قصاص چاہنا	To demand retaliation.
جامہ گذاشتن	مرنا	To die.
جام برسنگ زدن	توبہ کرنا	To deprecate; to be penitent.
جاروب از مرثہ کردن	مراقبہ کرنا - تعظیم کرنا	To contemplate; to respect.
جامہ نیلی کردن	ماتم کرنا	To mourn; to lament.
جان گسیدن	عاشق ہونا	To become a lover.
جاروب زدن	جھاڑنا	To sweep.

جامہ بدندان گرفتن	بھاگنا	To run away.
جامہ درآوردن	اتارنا	To put off.
جامہ در تیل زدن	مانم کرنا	To mourn; to lament.
جامہ فوطہ کردن	کپڑے پھاڑنا	To tear garment.
جان بدستار چہ دادن	جان سے شکریہ ادا کرنا (تہ دل سے)	To thank from the bottom of heart.
جان شستن	نہانا	To bathe.
جادر کردن	بدلنا - یقین کرنا	To change; to believe.
جبر ظلم کردن	فریاد رسی کرنا	To redress other's.
جبر آمدن	غصہ کرنا	To get angry.
جذب کردن	عاشق کرنا	To imbibe; to enamour.
جرعہ زدن	شراب پینا	To drink (wine).
جرس درگلو بستن	لحن سے دعا دینا	To pray for in melodious tone.
جفتی زدن و کردن	جماع کرنا	To copulate.
جفنگ انداختن	دولتی مارنا	To kick.
جگر بندیش زاغ نہادن	محنت اختیار کرنا	To employ diligence.
جگر کونہ خوردن	متاع عزیز کا کھونا	To loose a dear and valuable thing.
جک زدن	چھک مارنا	To act absurdly; to take.
جلو رفتن	استقبال کرنا	To welcome; to (offer with) reception.
جلو گیری کردن	استقبال کرنا	
جلق زدن	مشت زنی	Handling.
جمع آوری کردن	بھرتی کرنا	To recruit.

جن بہ دوستین افتادن	تسلط ہونا	To be affected by a demon.
جن داشتن	آسیب لگنا	To be affected by a demon.
جنگ جنگ کردن	جھنکار ہونا	To give rattling sound.
جنون کردن	یا گلی ہونا	To become mad.
جوش کردن	گھولنا	To dissolve; to melt.
جوش زدن		
جہان داشتن	مالدر ہونا	To be rich.
جیرہ گرفتن	پٹی باندھنا	To put a bandage.

ج

چتر تکبیر زدن	چتر کی نماز پڑھنا	To say last prayers on a dead body; to say funeral prayers.
	یا پڑھانا	
چار میخ شدن	خوب مضبوط ہونا	To become tight; a kind of punishment.
	(سزا کی ایک قسم ہے)	
چار پہلو شدن	بھر پیٹ کھانا	To eat to full appetite, to one's fill.
چاش دادن	ناشتہ کرنا	To have a breakfast
چاپ کردن	چاپنا	To print.
چاپار گذاشتن	ڈاک بٹھانا	To establish a relay of horses or messengers.
چاپاری رفتن	ڈاک گاڑی سے جانا	To go by mail.
چاپ و جوپ زدن	دھوکہ دینا	To cheat.
چپ دادن		

چاتمه زدن	تین بندوقین کھڑی کرنا	To erect three guns together.
چار شقہ کر دین	چورنگ کرنا	To cut to pieces.
چال قوز انداختن	بیٹ کرنا	To respond the call of nature of birds.
چال کر دین	چہتہ بنانا	To make a hive.
چاہہ زدن	بک بک کرنا	To chatter; to frattle.
چاہیدہ شدن	سیر ہونا	To be satisfied; to be satiated.
چپ دادن	چھوڑ دینا - فریب دینا	To let off.
چپاد کر دین	لوٹنا	To plunder.
چپک زدن	تالی بجانا	To clap.
چتر زدن	ورزش کرنا	To exercise.
چرخکی زدن	گھمانا - ناچنا	To whirl round; to dance.
چراغ کشتہ شدن	باعزت شخص کا مرنا	The expiry of an honourable person.
چراغ روز پروانہ شدن	سورج کا ڈوبنا	Sunset.
چرخ زدن	ناچنا - سیر کرنا - گھمانا	To walk; to dance; to roll; to revolve.
چراغ باقی کر دین	چراغان کرنا	To display a general illumination.
چرک آوردن	پیس پڑنا	Formation of pus.
چراغ کشتن	بجھانا	Put out.
چشم رسیدن	نظر لگنا	To be under the influence of an evil eye.
چشم سیہ کر دین	حسد کرنا	To envy.
چشم سرخ کر دین	لالچ کرنا - عاشق ہونا - غضبناک ہونا	To covet; to fall in love with; to be angry.

چشم را آب دادن	دیکهنا	To see.
چشم آب دادن		
چشم گرم کردن	سونا	To sleep.
چشم اغلیدن	غصه کرنا	To become angry.
چشم برداشتن	دل هئالینا	To be disgusted.
چشم براه داشتن	انتظار کرنا	To await.
چشم بر زمین افکندن	نظر جهکالینا - سجده کرنا - شرما جانا	To bow down head ; to prostrate ; to be ashamed.
چشم چیدن	نظر بدکا تعویذ دینا	To give an amulet against the bewitching with eyes.
چشم داشتن	امید رکهنا	To entertain hopes.
چشم سیل زدن	رونا	To weep.
چشم زاغ پیش از بردیدن	هوشیار هونا	To become aware.
چشم سفید شدن	نا امید هونا	To be hopeless.
چشم شدن	تجر به هونا - منکشف هونا	To be experienced ; to be disclosed.
چشم پیش گرفتن	شرمانا	Shy.
چشم کردن	نظر لگانا	To cast the evil eye.
چشمه بهامی شدن	آفتاب کا برج جوت مین هونا - سردی پڑنا	Contact of sun with Pisces ; to be chilly or cold.
چشم زدن	چشم نمائی کرنا - منه	To give a warning ; to turn face from ;
چشم برهم زدن	پهیرنا - آنکھ بند کرنا	to shut eyes from ; to be disgusted.

چشم خوردن	نظر لگنا	To be under the influence of bad eye; to be enchanted; to be bewitched.
چشم را سخت کردن	گھور گھور کر دیکھنا۔ نگاہ غیظ سے دیکھنا	To stare; to see with angry eye.
چشم بد ببال کسے بودن	کسی کی تباہی کی فکر کرنا۔ انتظار کرنا	To seek for bringing ruin to some one; to await.
چشم گرفتن	بند کر لینا۔ سونا	To close; to sleep.
چشم ورداشتن	میل ملاپ رکھنا	To be on amicable terms.
چشم بے آب داشتن	بے حیا ہونا	To be shameless.
چشم کردن	نظر لگانا۔	To make a victim of evil eye.
چشمہا دیدن	تجربہ کار ہونا	To gain experience.
چشمک زدن	اشارہ کرنا	To hint at.
چفت زدن	کنڈی لگانا۔	To fasten a hasp; to fasten with a latch.
چقماق سریا کشیدن	بندوق کا گھوڑا اٹھانا	To raise the trigger of a gun.
چکہ کردن	رینا۔ ٹپکنا	To leak; to drop.
چک کردن	کنے کو دتکارنا	To reprove a dog.
چکہ چکہ دو دماغ	رفتہ رفتہ سمجھانا	To make comprehend gradually.
انداختن		
چکار کردن	بے کار کرنا۔ بھول جانا	To make worthless; to forget.
چنگ در نا بے نہادن	دبانا۔ گلے پر ہاتھ رکھنا۔ کھانے سے انکار کرنا۔ بخیل ہونا	To put hand into shoulder; to refuse a dinner; to be miser.

چنگال کردن	پکرتنا	To catch.
چون حلقه بر در بودن	نمهرنا - انتظار کرنا	To stay; to wait.
چهره گرد بین شدن	حریف و مقابل هونا	To contest; to compete.
چهره شدن	مقابل هونا	To contest; to get in opposition to.
چین برابر افکندن	غضبناک هونا	To be extremely angry.
چین بر ابرو افکندن	پورژا هونا	To become old.

ح

حاشا زدن	انکار کرنا	To refuse; to deny.
حالی شدن	مطلع کرنا	To make aware; to inform.
حالی کردن	اطلاع دینا	To inform.
حالت کشیدن	تکلیف افهانا	To suffer.
حال کردن	وجد کرنا	To be enraptured; to get a religious fit.
حجاءت کردن	پیچھتا لگانا	To inoculate.
حجت گرقن و کردن	اعتراض کرنا	To object; to put question.
حرارت نشستن	بخار اترنا	Remission of fever.
حرف بردن	طئے پانا - مقرر هونا	To be settled.
حرف بهم یافتن	طول طویل بات کرنا	To have a long conversation.
حرف در کار کسی کردن	اعتراض کرنا	To poke one's nose in another's affair; to criticize; to find fault.
حرف زدن	بات کرنا	To speak; to chat; to converse.
حرف هوتاشدن	بات رد هونا	Refutation of one's words.

حساب نہ گرفتن	ڈرنا	To fear; to be frightened; to be afraid; to be fearful.
حساب از کسے بردن		
حساب از کسے گرفتن		
حس حس کردن	ہانپنا جانور کا	To pant.
حکم کشیدن	حکم ماننا	To obey; to comply with.
حلاجی کردن	سخت بات کرنا - خفیہ یا علانیہ	To speak harshly or in strong words either secretly or openly.
حلالی خواستن	مرنے کے وقت یس ماندگان سے معافی خواہ ہونا	To ask last pardon at the time of death from those leaving behind.
حلقہ بر در زدن	دروازے پر پکارنا	To knock at the door.
حلقہ بر سندان زدن	زنجیر ہلانا	To shake a chain.
حلقہ زدن	زنجیر ہلانا	To shake a chain.
حیف گرفتن	بدلا لینا	To revenge.
خ		
خاک بیژیدن	ڈھونڈھنا	To seek.
خاک بیل کردن	پہلو ان کو چاروں شانے چت کرانا	To fell a wrestler at full length on the back.
خانہ پر خروس باز کردن	گھر کو برباد کر دینا	To ruin one's house
خاطر شکستن	دل شکنی کرنا	To disappoint; to dishearten.
خانمان پر چیزے نہادن	کسی کام میں اثاثہ البیت خرچ کرنا	To spend household property in pursuit of some object.

خانه دامادی بودن	سسرال مین بسر کرنا	To pass (life) in father-in-law's house.
خانه بردن	چوری هونا اثاثا ایست کا	Household property being stolen.
خار نهادن	ظالم کرنا	To extort; to tyrannise.
خار خار کردن	گدگدانا	To titilate; to tickle.
خاک بودن	خاکساری کرنا	To humiliate.
خاک دیوار خوردن	قناعت کرنا	To be contented; to have patience.
خاک دیوار لیسیدن	قناعت کرنا	To be contented; to have patience.
خاکی کر دن	غلامی کرنا - بقرارهونا	To serve like a slave; to be restless.
خاک زدن	جهاز و دینا	To sweep.
خار در راه شکستن	حفاظت کرنا	To guard.
خاک کردن	دفن کرنا	To bury.
خاک در بودن	مقیم هونا	To stay.
خانه روشن کردن	اقبال پانا - جلانا	To set to fire; to turn to good luck.
خایه نهادن	برا کام کرنا	To commit evil.
خام کردن	مٹانا	To erase.
خامه زدن	قلم کز قلم لکانا	To cut the nib (point) of a pen.
خاک باخون سرشتن	قتل عام کرنا	General massacre.
خارج زدن	سکه بنانا	To coin.
خانه کردن کمان	کمان کے گوشه کا جهکنا	To bend the corner of a bow.
خایه نهادن و گذاشتن	مرغی کا انڈا دینا - ڈرنا	To lay eggs; to fear.
خبر گرفتن	پوچھنا	To enquire of.
خدا خدا کر دن	ڈر ڈر کر کام کرنا پناہ مانگنا	To be afraid; to apprehend.

خرقه تازه کردن	نیا لباس پہنا	To put on a new dress.
خرو رشتہ فروختن	فقیر ہونا	To be poor; to turn to beggary.
خرچ هست و بود آمدن	برابر ہونا	To come up with; to be accurate; to be balanced.
خرقه انداختن	عطا کرنا - عاجز ہونا - ماننا - سپرد کرنا	To offer; to be humble; to assent to; to surrender; to give over.
خرقه ساختن	پھاڑنا	To tear to pieces.
خرقه گردون ساختن	بے عقل ہونا	To be senseless.
خرد در خط بودن	دانت کٹکٹانا	To grin.
خرچ خرچ کردن	بلی کی آواز	Purring of a cat.
خرخر کردن	بھنانا (روپیہ کا)	Small change (of money); to change money.
خرده کردن	اعتراض کرنا	To object.
خرده گیری نمودن	خراٹا لینا	To snore.
خرش کشیدن	مرید ہونا	To become disciple.
خرقه از کسے پوشیدن	احمق بنانا	To be fool.
خر گرفتن		
خر در پیش خانہ بستن	فارغ البال ہونا	To be well off.
خر دراز بستن		
خرمن کہنہ بیاد دادن	کھوئی ہوئی دولت پر ڈینگ مارنا	To make boast of exhausted wealth.
خرچ راہ شدن	سفر میں مرنا	To die on a journey.
خران علم شدن	پت جھڑ کا موسم آنا	Autumn.
خستگی گرفتن	سستانا	To take rest.

خس پوش کردن	مشہور بات کو چھپانا - مکر کرنا	To cheat; to conceal an open fact.
خس در دھان گرفتن خس بدن گرفتن	امان چاہنا - عاجز ہونا	To take shelter; to be helpless.
خشک باختن	خالی جوا کہلنا	(gambling without stake.
خشک آوردن	بے دماغی برتنا - چپ رہنا	To be irritable; to be of hot temper.
خش خاش کردن	ریزہ ریزہ کرنا	To break into pieces
خشن پوشیدن	منافق ہونا	To be inimical.
خصل خواندن	جوئے کا داو بولنا	To tell a throw of dice.
خط بسر خود دادن	خوشخط ہونا	To be of elegant hand-writing.
خط کشیدن	مٹانا - محو کرنا	To pen through; to erase.
خط بر عالم کشیدن	چھوڑ دینا	To give up.
خط بر کشیدن	عیب لگانا - قصور پکڑنا	To find fault; to defame
خط بفلان چیزے دادن	اعتراف و کہان کرنا - نشان لگانا	To accept; to suspect; to mark.
خطا زدن	قصور کرنا	To commit mistake.
خط کشیدن	مٹانا - چھوڑنا - الگ کرنا - داڑھی چھوڑ دینا - لکھنا	To erase; to leave; to separate; the growing of beard; to write.
خط بجهان کشیدن	چھوڑ دینا	To give up.
خطا از خون نوشتن	مدد مانگنا	To ask for help.
خط بخون باز دادن خطا بخون باز نوشتن	قصاص معاف کرنا	To forgive vengeance-taking.

خلال کردن	کھانے سے باز رہنا	To decline or abstain from eating.
خم زدن	بھاگنا	To run away; to escape.
خم کسے خوردن	فریب کھانا	To be cheated.
خم اندر خم داشتن	برابر ہونا - مقابل ہونا	To come face to face; to oppose; to become rival.
خفا کردن	حریف بننا	To cry.
خم دادن	چلا نا - کھنکارنا	To return; to reject.
خمک زدن	لوٹانا - دور کرنا	To rap; to beat at a drum; to be merry.
خنبک زدن	دستک دینا - ڈھول بجانا - نقارہ پر چوب مارنا	To clap.
خوشہ درگلو آوردن	تالی بجانا	Ripening of crop.
خوی بر آوردن	غلہ کا پکنا	To make ashamed.
خوی از بغل روان شدن	شرمندہ کرنا	To be ashamed.
خود را بکسے رساندن	شرمندہ کرنا - شرمانا	To seek equality.
خواجگی تنخواہ کردن	برابری حاصل کرنا	To ask for.
خون از طرف دامن شستن	مانگنا	To erase the spot of blood; to dispel the charge of murder.
خواجہ کردن	خون کا دھبہ مٹانا - بے گناہی جتانا	To make eunuch.
خود را بدیوانگی زدن	ہجڑا بنانا	To be mad; to pretend to be insane.
خواری کردن	با گل بننا	To abuse; to cause a loss; to uplift; to raise.
خوباز کردن	کالی دینا - نقصان دینا - اٹھانا	To give up a habit.

خون دل بناخن رسیدن	رونا - سینه کوبی کرنا	To weep; to mourn; to lament by beating breast.
خون دل بناخن آوردن	محنت و مشقت کرنا	To labour.
خون از بقل دوان شدن	قصاص چاغنا	To seek to retaliate.
خون بجبین مالیدن	جگانا	To awaken.
خواب برداشتن از چشم	ملاقات کرنا	To meet.
خون زدن کتیه بر کتیه	مرنا - قتل هونا	To die; to be assassinated.
خون کردن و خون شدن	لالچ کرنا	To long for, the concocting of an idea.
خیال پختن	پیچھے لگنا - غائب هونا - ظاهر هونا	To chase; to follow; to overcome; to appear.
خیمه بصحرا بردن	بے شرم هونا - بیقرار هونا	To be shameless; to be impatient; to be restless.
خیمه در خرابی زدن	اترنا - ٹھرنا - لشکر کشی کرنا - مقیم هونا - تکبر کرنا	To stop; to get down; to boast; to march with an army.
خیمه بر زمین زدن	سفر کرنا	To make journey; to travel.

د

دائره کشیدن	حلقه کرنا	To make circle.
داغ بر رخ زدن	ایسے کو ابتدا دینا جو متاثر نہ ہو	To do an unproductive act; to give punishment to one who is not affected by it.
دامن افشاندن	غرور و ناز کرنا	To be proud; to coquet.

دامن در ریختن	ذلیل کرنا	To disgrace.
دامن زره چاک کردن	زره پهننا	To put on a coat of mail.
دامن چیدن	کناره کرنا	To set aside.
دامن بر زمین کشیدن	اکڑا کرنا، کر چلنا	To prance.
دامن چاک بزدن	لڑکی کا منسوب هونا	The betrothal of a girl.
دامن بالا زدن و دامن بر محکم کردن	گھوڑے پر سوار ہونیکو تیار هونا	To get ready to ride on horse-back.
دارو کشیدن	نشہ آور هونا - شراب پینا	To drink (wine).
داد نہ یافتن	انصاف نہ هونا - مدد نہ پانا	To meet with inequity; to be deprived of assistance.
داس کردن	غلہ کاٹنا	To reap harvest corn.
داغی شدن	مجرم هونا - مشہور هونا - پرانا هونا	To become criminal; to be famous; to be old.
دامن خشک شدن	متمقی هونا - پرهیز گار هونا	To be pious.
دار دار کردن دار دار زدن	دعوت کرنا - اخلاق کرنا	To invite at dinner; to entertain a guest; to treat warmly; to be courteous.
دام گشتن	ہار مان لینا	To admit defeat.
دامن باغی گرفتن	گوشہ نشین هونا - خلوت میں رہنا	To live in privacy, in retirement.
دامن بدنجان گرفتن دامن بدنجان کردن	تیز بہاگنا - عاجزی کرنا	To go fast; to show humiliation.

دامن بر افشاندن	بیچنا - چھوڑنا۔ سفر کرنا	To escape; to give up; to travel.
دامن کشیدن	بیچانا - پرہیز کرنا	To protect from; to keep aloof; to abstain from.
دامن در کشیدن	چھوڑ دینا	To give up; to give over.
دامن در پائے افتادن	بیچمین ہونا	To be restless.
دانہ بر آوردن	بھول سے بھول لکنا (جیسے منجر سے آم)	To come to fruit (from flower)
دانہ چیدن	دانہ چگنا	To pick up a corn of grain.
دانہ کردن	{ عاجزی کرنا پریشان کرنا	To show humiliation. To disturb.
{ دانہ دانہ شدن { دانہ دانہ کردن	پراگندہ ہونا - چھیٹنا	To be dispersed; to throw about loosely.
دنبہ در زیر پائے شتر افگندن	بڑے کام کا ارادہ کرنا	To intend to do a great action.
دنبہ در زیر پائے ییل افگندن	فتنہ برپا کرنا - لڑنپیر آفادہ ہونا	To do mischief; to be ready to quarrel.
دزائی کردن	شرمندہ کرنا	To put to shame.
دزدکی نگریستن	چوری سے دیکھنا	To see stealthily.
در پوست گفتن	اشارے سے بات کرنا	To hint at; to speak through signs and symbols.
دزدن	لڑانا - لڑا دینا	To make fight.
در لوزینہ سیر کردن	کسی کی مسرت میں	To intrude upon one's happiness; to cheat.
در مغز بادام سیر کردن	خلل ڈالنا۔ قریب کرنا	
در سر کردن	برباد کرنا	To ruin; to waste.

در سر شدن	ختم کرنا	To make an end.
در پشم کشیدن	چھپانا	To conceal.
در بیش کردن	دروازه بند کرنا	To shut the door.
در جگر گل گرفتن	دفن کرنا	To bury.
در سنگ آمدن و تنگ آمدن	عاجز ہونا	To be humble.
درج گہر کشودن	خوش کلا می کرنا	Conversing sweetly.
در خر کمان کشیدن	آفت میں ڈرنا	To fall in calamity.
در خط شدن	ریج ہونا	To be angry.
در خود گریختن	اینے آیکو چھپانا	To hide oneself.
در خون شدن	قتل کا ارادہ کرنا	To intend to commit murder.
در ریختن	عالمانہ گفتگو کرتا-رونا	To indulge in learned topics ; to weep.
در زمان داشتن	ٹالتے رہنا	To put off the matter.
در زر کردن	خاموش کرنا	To silence.
در مارضحا کی کشیدن	زنجیر پہنانا	To chain.
در گریبان انداختن	متبنے بنا لینا	To adopt (a child).
طفلی را		
در پائے شترافگندن	بھگانا - بھگالے جانا	To kidnap.
در خانہ فکر رفتن	شعر سوچنا	To ponder for composing poem.
در بروئے کسے بستن		
در بر سر چیزے بستن	منع کرنا	To forbid.
دروازہ پر رخ کشیدن		

دروازه بودن نکته	گفتگو بقیه حصه تا	To understand the gist of remaining portion of the conversation.
در آتش و آب بودن	قریب الفهم هونا	To be anxious, confused.
در خود رفتن	پیشان و متفکر هونا	To have pity; to repent.
در بخوردن	افسوس کرنا	To keep ready.
در آستین داشتن	مهیا رکھنا	To be greatly ashamed.
در عرق افتادن	بہت شرمندہ ہونا	To ponder; to think; to remember.
در کار آوردن	خیال کرنا	To perish; to die; to expire.
در آب فروشدن	فنا ہونا	To open.
در کوفتن و در زدن	کھولنا	To rob; to ruin; oppress.
در از دستی کردن	لوٹنا - بر باد کرنا - ستانا	To write verses.
در سقن	شعر کہنا	To snatch; to encroach upon.
در آستین کردن	تصرف کرنا - غصب کرنا	To imprison.
در کمان و کمند کشیدن	مقید کرنا	To quarrel.
در افتادن	جھگڑنا	To count.
در انگشت آوردن	گننا	To fill up the cup of wine.
در آئینه نقش پری دیدن	جام مین شراب بہرنا	To ruin.
در باختن	بر باد کرنا	To come face to face.
در بار کمان رفتن	مقابل ہونا	To come to an end; to conclude.
در باقی شدن و کردن	ختم ہونا - ختم کرنا	Weeping of happiness.
در شکر ریزی بودن	خوشی کا رونا	

در عرق شدن	شرمانا	To be ashamed.
در غور کی مویز شدن	کم عمری مبن کمال حاصل کرنا	To achieve perfection in youth.
در فلان گریختن	پناه لینا	To take shelter.
در کشیدن	مٹانا پینا	To erase; to pen through; to drink.
در گوش داشتن	خیال رکھنا - یاد رکھنا	To bear in mind; to remember.
در پائے فتنہ دادن	تیز بھاگنا	To run fast.
در میان بودن	بیچ مین پڑنا - رهن کرنا	To serve as an intermediary.
در زبان داشتن	گالی دینا	To abuse; to call bad names.
در ورود نهادن	بے نام و نشان کرنا - چھپانا	To conceal; to destroy completely.
در پائے افگندن	ذلیل کرنا - بے پروائی کرنا	To humiliate; to show carelessness.
(در پائے پیل انداختن در پائے پیل افگندن)	منحنت کرنا - سزا دینا	To labour; to punish.
(در پس زانو نشستن در پس زانو نشانیدن)	مراقبہ کرنا یا کرانا - سوچنا	To meditate; to think.
(در جوال شدن در جوال رفتن در جوال کردن)	فریب کھانا - دغا دینا	To be deceived; to deceive.
درد خوار شدن	فقیر ہونا	To be poor; to turn to beggary.
در یخ افتادن	خرابی مبن پڑنا - ستانا مٹانا	To fall into trouble or ruin; to tease; to afflict; to efface; to erase.

دراز کشیدن	لیٹنا - سونا	To be down; to take rest.
در حیض بودن	حائضه هونا	To be in course.
در رفتن	بهسلنا - گهس جانا	To thrust into; to enter; to slide
درس را پس دارن و سرگرفتن	سبق سنانا - سننا	To examine or listen to a lesson; to say or rehearse a lesson.
در ریز خوردن	چونکنا - نیند مین ڈرنا	To start; to start up from sleep.
در ز کردن	راز فاش کرنا	To divulge the secret.
در بر آوردن	بند کرنا	To shut.
در چاه افتادن	کم رتبه هونا	To be of low position.
در کاسه نیم کاسه داشتن	فریب کھانا	To be deceived; to be cheated.
در خط شدن	خراب هونا - شرمند هونا غمگین هونا - بدلنا	To become useless; to be ashamed; to be sorry; to change.
در آب غرق افتادن	بهت شرمانا	To feel exceedingly shy.
در آب و آتش بودن	محنت و مشقت کرنا	To undergo difficulties and hardship; to work hard.
در کار به دست داشتن	ماهر هونا	To be expert.
در پائے چراغ کمر بستن	عهد کرنا - مرید هونے کو تیار هونا	To be ready to become a disciple; to promise.
دراز شدن	سونا	To sleep.
در خم بودن	کسی کو دفع کرنیکی فکر کرنا	To be after repelling or warding off any one.
در زین کشیدن	سواری کرنا	To ride.

در کار گرفتن	صحبت کرنا	To coliahit.
در دل کردن	رونا	To weep.
در باغ بسته گذاشتن	ویران کرنا	To ruin.
در کار کردن	سکھانا	To teach.
در زدن	کھٹکھٹانا	To knock.
در هوا شدن	ذهین هونا	To be genius.
در پوست افتادن	عیب لگانا - ظاعر کرنا	To find fault with; to divulge.
در پوستین افتادن		
در پوست درآمدن	واقف هونا	To come to know.
در برگرفتن	بغل مین لینا	To embrace; to hug.
دست پیش داشتن	گدائی سے روکنا	To abstain from begging.
دست شستن	نا امید هونا	To be hopeless.
دست بردن	غالب آنا	To overcome.
دست یافتن	غالب هونا - فتح کرنا	To conquer.
دست و دهن بآب کشیدن	وضو کرنا - هاتھ منہ دھونا	To form ablution; to wash hands and face.
دست دادن	حاصل هونا - مدد کرنا - میرند هونا	To help; to become disciple; to gain.
دست بر بر نهادن	سلام کرنا	To salute.
دست در آستین کشیدن	معطل کرنا - موقوف کرنا	To dismiss; to sus- pend.
دستار بر زمین زدن	عجز و انکسار کرنا	To be humble and humane.
دست ستون زنج ماندن	متحیر هونا	To be astonished; to be taken aback.
دست بر پشت چنبر زدن	مجرم کا هاتھ پیٹھ پر باندھنا	To chain the hands of a criminal on his back.

دست بر دل گذاشتن	اطمینان کرنا - تسلی دینا	To satisfy; to console; to be contented.
دست بر دل نہادن	تنفی و تسکین کرنا	To have a show; to exhibit; to be conceited.
دست در کمر داشتن	خود نمائی کرنا	To give up; to abandon.
دست از چیزے بر کندن	ترک کرنا	To be ready to build.
دست در گل داشتن	تعمیر کیلئے تیار ہونا	To feel dizzy; to be dazzled.
دست بر ابرو رفتن	چوندھیانا	To contradict; to dance; to leave; to be saved.
دست افشاندن	رد کرنا - رقص کرنا - چھوڑنا	To be ready to wrestle.
ست فرو کوفتن	بچنا - ہٹنا	To beg.
دست جستن	تیار ہونا کشتی کیلئے - خم ٹھوکرنا	To be careless.
دست در استین دادن	گدائی کرنا	To make a show of strength.
دست بر داشتن	بے فکر ہونا	To relieve from distress.
دست از زیر سنگ بر آوردن	زور آزمائی کیلئے ہاتھ زمین پر رکھنا	To elicit.
دست بر آوردن	تکلیف سے چھڑانا	To complain.
دست بالا کردن	ظاہر کرنا	To give reward.
دست در کیسہ زدن	فریاد کرنا	To set a price.
دست زیر شال بردن	انعام دینا	To stand hand folded.
دست صلیبی کردن	انکنا	Idleness; unemployment.
دست بر سر نہادن	ہاتھ باندھ کر کھڑا ہونا	
	بے کاری و بے شغلی	

دست گزیدن و آگندن	افسوس کرنا	To be sorry.
دست گل شدن	هاتھ مین مٹی لٹھیڑنا - مجبور ہونا	To soil the hand with mud; to be helpless.
دست کشادن	سخاوت کرنا	To be generous.
دست بدست بودن واه	منزل کا نزدیک ہونا	The nearing of the destination.
دست نمودن	طاقت آزمائی کرنا	To make a test of one's strength.
دست از دستگاہ بریدہ شدن	(سزا) معزول ہونا	To be dismissed.
دست پاچه کردن وشدن	پریشان کرنا - گھبراانا	To be puzzled.
دست برون کردن	هاتھ قطع کرنا - دعا کرنا	To cut hand; to pray.
دست و دل سرشدن	بیکار ہونا	To be out of work.
دست بردھان کردن و بردن	کھانا - افسوس کرنا	To eat; to regret; to express sorrow.
دست از لباس بردن و کیندن	شگون لینا	To take omen.
دست بستن	بخالت کرنا - نماز پڑھنا	To have recourse to niggardliness; to say prayer.
دست چرب بر سر کشیدن	شفقت کرنا	To show kindness and affection.
دست بشاخی زدن	نیا معشوق بنانا	To have a new beloved.
دست بر ترکش زدن	جنگ کیلئے تیار ہونا	To have swords in hands.
دست بدامان دادن	مرید ہونا	To be a disciple.
دست و پا خشک شدن	بیحس و حرکت ہونا	To become motion- less.

To be perplexed.

To strike the hands
against the arms
previous to wrest-
ling; to challenge.

To bid *good-bye*.

To be wealthy.

To refrain from; to
stop; to refuse.

To make an at-
tempt; the agony
of death.

To praise.

To keep one in
confinement; to
keep under arrest.

To grope in the dark.

To give up one's
and accept ano-
ther's service.

To marry.

To be obtained.

To be rich.

To beg.

To flatter; to give
a present.

دَکَن گر دین	بازار تیز ہونا - مالدار	Throng in a market; good sale; to be rich.
دوکان در رو افتادن	ہونا - گرم بازاری	Gaining name of a shop.
دل بدل کردن	دکان کا مہرور ہونا	To be anxious.
دل را شکر زدن	متردد ہونا	To be gained; to be available.
دل زدہ از شکر شدن	میسر ہونا - حاصل	To be attentive.
دل بچیزے دوختن	ہونا	To be ready to die.
دل بدیا آفکندن	متوجہ ہو جانا	To be contented.
دل نہادن	مرنے پر تیار ہونا	To be angry.
دل خور بودن	قناعت کرنا	To be sorry.
دل فنورا تشین شدن	خفا ہونا	To mourn.
دل خور کردن	رنجیدہ و ملول ہونا	To be restless; to be anxious.
دل جوش خوردن	غم کرنا	To lose courage.
دل در دادن	بیقرار ہونا	To be bountiful.
دل بدیا کردن	ہمت ہارنا	Shooting pain of a sore or wound.
دل دل زدن	سخاوت کرنا	To be engrossed deeply in a work.
دل و جان را بکے کردن	زخم میں ڈیس ہونا	To hesitate; to be impatient.
دل دل کردن	کام میں محو ہونا	To have a liking for.
دل گرفتن	پس و پیش کرنا -	To be restless; to be alarmed.
دل از جا برخاستن	بیقرار ہونا	To shed tears of blood.
دل بر لب دویدن	اشک خونین درنا	
دل برویے دویدن		

دل دویدن	عاشق ہونا	To be in love with.
دل طاق کردن	مجرد ہونا	To be single; to be alone.
دل از جا شدن	بیقرار ہونا	To be restless.
دل بر کسی لرزیدن	مہربان ہونا - غمخواری کرنا	To be kind; to sympathise with; to share one's grief.
دل دادن	تسکین دینا - بہادری کرنا	To console; to show courage.
دل گرم کردن	عاشق ہونا	To be a lover.
دل کبہ کردن	مراقبہ کرنا دل پر خیال رکھنا	To contemplate; to think over; to draw attention.
دل صید شدن	عاشق ہونا	To be lover.
دل نمودن	بہادری کرنا	To display courage.
دماغ سوختن	نا امید ہونا محنت کرنا	To toil; to be hopeless; to labour.
دماغ فروختن	مغرور ہونا	To be proud.
دم زدن	دم لینا - ٹھہرنا	To wait.
دم چوب گرفتن	لکڑی سے مارنا	To cudgel.
دم روشنادر افتادن	منہ کے بل گر پڑنا	To fall down mouth foremost.
دم کستن	فریب دینا	To deceive.
دماغ رسانیدن	مست ہونا	To be intoxicated.
دم خر خوردن	تمسخر کرنا - ٹھٹھا کرنا	To make a fool of; to laugh at.
دم خوردن	فریب کھانا - فریب دینا	To deceive; to be a lover.
دم بستن	عاشق ہونا چپ ہونا	To be silent or hushed up.

دماغ گرفتن	فخر کرنا	To be proud of.
دماغ بیہودہ پختن	بیفائدہ فکر کرنا	To labour in vain or without any effect.
دماغ درجوش آمدن	بہت خشمگین ہونا	To be very angry.
دم گرفتن	چھوڑ دینا - ٹھہرنا	To give up; to leave, to stay.
دم خود را بکسے سپردن	اپنا قائم مقام بنانا	To make one's successor.
دندان فرو بردن	غصہ کرنا - کینہ رکھنا	To be angry; to have malice.
دنبالہ سخن کشیدن	بات کو بڑھانا	To prolong a contest; to go on high words.
دندان سفید کردن	ڈرنا - عاجز ہونا	To fear; to be helpless.
دندان بزهر خائیدن	دشمنی کی بات کہنا	To speak enmically; to utter enmical words.
دندان زدن	خصومت کرنا - مقابل ہونا - کینہ رکھنا	To be jealous; to be rival; to entertain malice or hatred.
دندان نمودن	ہنسنا - ڈرانا	To laugh; to terrify.
دنبہ دادن	غافل کرنا - فریب دینا	To keep negligent; to deceive.
دندان نہادن	قبول کرنا - لالچ کرنا	To accept; to long for.
دندان بسنگ آمدن	کہانت وقت کمکر آجانا	To have particle of stone under teeth while eating.
دنبالہ داشتن	پیچھے چھوڑنا - عیب کی بات	To leave behind; defect; an ignoble action.
دندان فرو گذاشتن	کوشش کرنا	To try.
دندان کشیدن	دانت کھٹکانا	To grin.

دندان بفارسی گذاشتن	ماننا - اقرار کرنا - سمجھنا	To agree; to realise; to understand.
دندان بحرف گذاشتن	باتین کرنا	To talk.
دندان داشتن	امید رکھنا	To hope.
دندان بدندان کلید شدن	دانتی بیٹھنا	To swoon; to faint.
دندان بکام فرو بردن	کامیاب ہونا - قابو پانا - غصہ ہونا	To come out successful; to have under one's power; to be enraged.
دندان تیز کردن	لالچ کرنا	To be avaricious; to show enmity.
دنبہ دادن	دشمنی کرنا	To cheat; to deceive.
دنبہ نہادن	فریب دینا	
دندان سرخ کردن	رغبت کرنا - خواہش کرنا	To desire.
دندان آفرین کردن	دانت کو خوشنما بنانا	To make tooth beautiful.
دندان بفارسی نہادن	مطلب سمجھنا - قبول کرنا	To comprehend the meaning; to accept.
دندان کندن	قناعت کرنا	To content.
دندان بخون بردن	صبر کرنا - کاٹنا	To be consoled; to cut.
دندان بر جگر افشردن	مرئیکیلئے تیار ہو جانا - دشوار کام کو آمادہ ہونا	To be ready to embrace death; to be ready to raise the hills and the dales.
دندان بحرف خود گذاشتن	بات سے پھر جانا	Violation of promise.
دوال کشادن	اڑنا	To fly.

دورخ نهادن	دونون رخ لگا کر مات کرنا	To have two castles before the crown.
دوچشم چار شدن	ملاقات هونا	To come in contact; to meet.
دود بر آوردن	خراب کرنا - هلاک کرنا	To ruin; to make the worse of.
دود کردن	ظاهر هونا	To appear.
دوش برزدن	نکاح کرنا	To marry.
دوش زدن	هشیار کرنا - اشاره کرنا	To point; to give caution.
دوزبان بودن	منافق هونا - پالیسی برتنا	To be hypocrite; to change policy.
دواندن	شرمنده کرنا	To shame; to put to shame.
دهن دره کردن	جماهی لینا	To yawn.
دهل دریدن	بجای سے روکنا	To forbid beating on a drum.
ده گیر کردن	گاؤن مین ٹھہرنا	To halt in a village.
دیده سرخ کردن	لالچ کرنا	To be avaricious.
دیگ پر باد کردن	کھانا پکانیکو دیگ پر دیگ رکھنا	To put one ware upon another in order to prepare a food.
دیر شدن	مرنا	To die.
دیده برداشتن	انتظار کرنا	To wait.
دیوانه شوستر داشتن	مختلف رنگ کے لباس پہننا	To wear cloth of different colours.
دیوار آلوده کردن	ساز و سامان آلوده کرنا	To be worried.
دیوار و روشن کردن	روشن و آلوده کرنا	To be surprised.

دیدہ بستن	بے پروائی سے دیکھنا - مرنا	To see carelessly; to die.
دیدہ نازلہ ساختن	غور سے دیکھنا	To look at attentively.
دیدنی کردن	دیکھنا	To see.
دیوار کسے کوتاہ دیدن	عاجز و بدحال سمجھنا	To consider humble and poor.
دیوار کوتاہ دیدن		
دیوار خانہ و وزن شدن	ڈھنسا	To demolish.

ر

راہ کو قتل	لواطت کرنا	To commit sodomy.
راہ قفل بودن	راستہ بند ہونا	To be blockaded.
راہ زدن مار	راستہ میں سانپ کاٹنا	Biting of a snake in the way.
راہ افتادن	نقصان اٹھانا - لٹ جانا	To suffer; to be robbed.
راہ بدہ بردن	خوش سواد ہونا	To be palatable.
راہ بسر بردن	سفر ختم کرنا	To end the journey.
راہ پیش گذاشتن	راستہ دکھانا	To show the way to.
راہ بردن	جانا	To go.
راہ زدن بیکاری	بدکاری کرنا	To do a bad work.
راہ پریدن	راستہ طے کرنا - راستہ ختم کرنا	To complete journey.
راہ بستن	مقصد حاصل نہ ہونا	To fail to attain one's desire.
رایت بیرون بردن	کوچ کرنا	To start.
رایت افراشتن	کوچ کرنا - قبضہ کرنا	To start; to be possessed of.

راضی بودن بفلان و از	فاتح ہونا	To be content.
فلان چیز		
ران افشردن	گھوڑے کو تیز ہنگانا	To drive the horse swiftly.
ران کشادن	سوار ہونا	To ride.
رخت بر بستن و رخت	سفر کرنا۔ مرنا	To make journey; to travel; to die.
بستن		
رخت بردن و	مرنا	To die.
رخت بر صحرای کشیدن		
رخت افگندن	مقیم ہونا	To be established; to halt.
رخ کسے بردن	آبرو ریزی کرنا	To put one to disgrace.
رخش در زمین کشیدن	سوار ہونا	To ride.
رد کردن	قے کرنا	To vomit.
رساندن باغ	باغ کی آراستگی	Adorning of a garden.
رسن برائے کسے یافتن	کسی کی ذات کا ثبوت لگانا	To trace or spy the conduct of some person.
رسمان برائے کسے یافتن		
رسانیدن ہنگ و کرکنار	مسکرات پلانا۔ بیخود کرنا	To make one drink liquor; to make intoxicated.
رشتہ زدن	رسی سے ناپنا	To measure with a rope.
رشتہ دراز کر دینا	مہلت دینا۔ سختی نہ کرنا	To give time for; not be hard upon.
رشتہ بانگشت بستن	یاد رکھنا	To remember.
رشتہ جان دوتا داشتن	خطرہ میں پڑنا۔ عاشق ہونا	To be in danger; to be a lover.

رشته کردن	جوان هونا	To come to age; to be young; to attain youth.
رصد در کار بستن	کام انجام دینا	To have a work completed.
رطب نوش دادن	چومنا - پلانا	To kiss; to make one drink.
رفتن گرد سر	قربان هونا	To sacrifice; to be sacrificed.
رقص فرنگی کردن	ایک طرح کا ناچ ہے	A sort of dance.
رگ جان بریدن	قتل کرنا	To murder; to kill.
رگ باز گرفتن	کامل هونا	To be lazy.
رگ بسمل خاریدن	ایسا کام کرنا جسکی سزا قتل ہو یا جان کا ڈر ہو	To commit an offence the punishment of which is death; to have fear of life.
رگ خوابا نیدن	سستی کرنا	To be slack.
رگ درتن برخاستن	غصہ کرنا	To get angry.
رگ رانیدن	ریشہ دوانی کرنا	To make intrigue.
رگ کردن	سرکشی - دعوی غرور کرنا	Disobedience; insolence; arrogance.
رگ خواب کسے بدست آوردن		
رگ خواب کسے بدست آمدن	قابو پانا	To have hold on.
رگ گفتن	کاہلی کرنا	To be lazy.
رمل کشیدن	فال نکالنا	To take omen; to practice augury.
رنگ از دیوار تراشیدن	شوخی کرنا	To be saucy; to be naughty.
رنگ کردن	دغا کرنا	To cheat; to deceive.

رنگ با آب بروئے کار آوردن	رونق دینا	To give colour; to polish.
رنگ بر آب زدن و ریختن	نیا ارادہ کرنا	To have a new mind for.
رنگ دادن و گرفتار رنگ از آسمان تراشیدن	متغیر ہونا	To be changed.
رنگین رفتن	بے فائدہ کوشش کرنا	To try in vain.
رنگ آوردن و رنگ (برنگ آوردن)	خوش رفتاری شرمانا	Elegant walking. To be shameful, modest.
رنگ از روئے کشیدن	شرمندہ ہونا	To be ashamed.
رنگ ریختن رنگ بستن رنگ زدن	کسی کام یا عمارت کی بنیاد ڈالنا	To lay the founda- tion stone of a building or work.
رنگ نہ بستن	فائدہ نہ ہونا	To be of no avail.
رنگ بر روشکستن	زرد رو ہونا۔ خجل ہونا	To be ashamed; to be out of favour.
رنگ داشتن از چیزے	نفع اٹوانا	To gain.
روغن قازمالیدن	خوشامد چاہلوسی کرنا	To flatter; to please one's vanity.
رو بہ ہوا نہادن و آوردن	اڑنا	To fly.
رو نیافتن	توجہ نہ پانا	Not finding any thing paid; failing to appeal any body.
رو انداختن	مانگنا۔ سوال کرنا	To ask for.
روش احمد (صلی اللہ علیہ وسلم) داشتن	سنت پر عمل کرنا	To act upon the tradition of Pro- phet Mohammad.

روز دیر شدن	دن کا ضائع کرنا	The wasting of the day.
روئے دوستی خوردن	فریب کھانا	To be deceived.
روساختن	شرمندہ ہونا	To be ashamed.
روے نمودن	راستہ دکھانا	To guide.
رو از سنگ داشتن	بے حیا ہونا	To be shameless.
روزگار بردن	عمر ضائع کرنا	To spoil the life.
روغن برنگ ریختن	ناسمجہ کو بڑا کام سپرد کرنا	To entrust the work to unintelligent.
روغن بریگ ریختن	لا حاصل کام کرنا	To do useless work.
روغن زبان روغن	فریب دینا - چرب زبانی کرنا	To cheat; to deceive.
روئے دل نمودن	احسان جتانا - بہادری کرنا	To boast of favours; to show courage.
روباہی کردن	فریب دینا	To cheat; to deceive.
روئے دیدن	طرفداری کرنا	To side with any one.
رد کردن	حاصل کرنا	To gain; to conquer.
رو افگندن	عاجزی و انکساری کرنا	To be humble and humane.
روسفید شدن	جرم سے رہا ہونا	To be acquitted.
روزی از زخم پر آگنہ خوردن	رزق کی پریشانی اٹھانا	To get livelihood with great trouble.
رو بچیزے انداختن	متوجہ ہونا	To pay heed to any thing.
رو گرفتن	منہ چھپانا	To hide the face.
رو انداختن	بے حیا ہونا	To be shameless.

روئے چیزے نہ داشتن	شرم سے روپرونہ ہونا	Not to meet face to face out of shame.
رو بر خاک داشتن	تعظیم کرنا - اطاعت کرنا	To respect; to surrender.
روپرونافتن	نا امید و محروم ہونا	To despair; to be hopeless.
رہ بردن	سفر کرنا	To journey.
رہ داشتن	انتظار کرنا	To wait.
ریشہ راندن	ریشہ دوانی کرنا	To make intrigue.
ریش بدوغ سپید کردن	نا تجربہ کار ہونا	To be inexperienced.
ریش کمندن	بے فائدہ فکر کرنا	To think useless thoughts.
ریگ ریختن	خراب کرنا	To spoil.
رسمان تازه کردن	شفا پانا	To be cured.
ریش در دست کسے دادن	اپنا کام دوسرے کے سپرد کرنا	To give one's own work to others.

ز

زانو رصدگاہ کردن	متفکر ہونا یا بیٹھنا	To be anxious; to sit.
زانو زدن	ادب کرنا	To respect.
زبان بستن	چپ رہنا	To be silent.
زبان تاؤہ کردن	مزہ لینا	To taste.
زبان بدرون کام رہا کردن	چپ رہنا	To be silent.
زبان در کشیدن	بولنا	To talk.
زبان کشادن		

زبان شدن	بولنے لگنا	To begin to speak.
زبان بریدن	چپ کرنا - دینا	To silence; to give.
زبان یافتن	بولنے کی اجازت پانا	To get permission to speak.
زبان زدن	بات کرنا	To talk.
زبان دادن	وعدہ - عہد شرط کرنا	To promise; to lay a wager.
زبان بستن	چپ کرنا	To silence.
زبان تر کردن	بات کرنا	To talk; to chat; to speak.
زبان تیز کردن	بولنا	To speak; to deliver a lecture.
زبان بردیوار مالیدن	قناعت و توکل کرنا	To be contented.
زبان کسیے یکے کردن	شامل ہونا	To be one among the party or to include oneself.
زبان گرفتن	خبردار ہونا	To be aware.
زبان بر خاک مالیدن	عاجزی کرنا	To show humility.
زبر کردن	حفظ کرنا	To commit to memory.
زبہر کردن	عاقی کرنا	To disinherit one's son.
زخود شدن	بیہوش ہونا	To fall in a swoon; to be senseless.
زعرض دور کردن	مار ڈالنا	To kill.
زلف بستن	سنورنا - عاشق کرنا	To adorn oneself; to make one love.
زہزم افشاندن	رونا	To weep.
زمین از زیر پائے کشیدن	باگل کو ڈرانا - مقید کرنا	To enchain; or frighten a lunatic.
زرنج بر خون زدن	شرمندہ ہونا	To be shameful.

زنده کردن خاک	سبزہ اوگنا۔ حشر میں اٹھنا	Growing of green grass, to rise up on the day of resurrection.
زنخدان کدادن	سنور کر سامنے آنا لبھانا	To come in front fully adorned; to charm.
زنخ بستن	بک بک کرنا	To gossip without any head or tail
زنگولہ بستن	حاصل کرنا	To gain; to conquer.
زن خواستن	نکاح کرنا	To marry.
زهر آب کردن	پیشاب کرنا	To make water.
زہ بر زدن } زہ بستن }	شیرازہ بندی کرنا	To cement together; to make limit of.
زهدان نہادن	شکست کھانا۔ حماقت کرنا	To get a defeat; to commit folly.
زهر خود بکسے ریختن	دوسرے پر غصہ اتارنا	To get angry with other.
زهر کردن	عیش تلخ کرنا	To be deprived of pleasure.
زهرہ فشاندن	جادو کرنا	To charm.
زهرہ باختن	نامردی کرنا	To lose courage.
زین برگرگ نہادن	قابو کرنا - مطیع کرنا	To subjugate; to exercise one's power.
زین برگاؤ نہادن	چلا جانا	To go away.
زیر فرش دادن	رشوت دینا	To give bribe.
زیر زبان گفتن و ا. ۲ } زیر لب گفتن }	خفیہ طور پر باتیں کرنا	To talk clandestinely.
زببق کردن	بیقرار کرنا۔ مٹانا	To make restless; to erase.
زیر نگیں آوردن	فتح کرنا۔ مسخر کرنا	To conquer; to overcome.

زیربائے کشیدن

اقرار کرانا

To agree.

س

سایہ بر افکندن	توجہ کرنا	To be attentive; to attend.
ساغر زدن	شراب پینا	To drink (wine)
سایہ بر تار بستن	ستار کی کھونٹی کسنا	To twist the plug of a violin.
	برا کہنا - باندھنا - نہ	To speak ill, to tie, not to see, to conceal, to clothe, to attend to.
سایہ گستردن	دیکھنا - چھپانا - پھنانا - توجہ کرنا	
	ایڑی رگڑنا - (حالت قرع)	The violent movement of the leg in the agony of death.
ساق مالیدن	نا امید کرنا - نا امید ہونا	To disappoint, to be despaired, to pour down wine, to repent, to abstain from.
سب و شکستن	شراب پھانا - توبہ کرنا	
سبز کردن	سنوارنا	To decorate; to adorn.
سبز شدن	سنورنا	To be adorned.
سبز شدن بخت	کامیاب ہونا	To be successful.
سبز شدن آفتاب	دوپہر کا وقت	Noon.
سبوس کہنے یا جویہ	ڈینگ مارنا	To boast.
نرخ گندم فروختن		
سپید شدن	ظاہر و آشکارا ہونا	To transpire; to disclose.
سپر افکندن	جنگ میں عاجز ہونا	To surrender.
سپر انداختن		

سپیر در آب انداختن	عاجز هونا	To surrender.
اسپر بر آب افکندن		
سپر کیسے در آب انداختن	مغلوب کرنا	To overpower.
سپری شدن	طے کرنا - بسر هونا - ختم هونا	To be settled; live on; to finish.
سپر افکندن	عاجز هونا - بہا گنا - نامردی کرنا	To be desperate; to escape; to lose courage.
ستاره شمردن	رات بھر جا گنا	To keep the whole night awake.
سجاولندی کردن	نقاشی کرنا	To paint.
سخت خوردن	بہت دکھ اٹھانا	To face good man troubles.
اسر سخت خوردن	دیوانہ و سودائی ہونا	To be mad.
اسر بر کمر زدن	فتح کرنا	To conquer.
سر از آب بیگانه شستن	خاموش هونا	To keep silent; remain silent.
سر بر نهادن	باہر جانا	To go out.
سر خویش گرفتار	ذکر کرنا - سوچنا	To ponder over.
سر بگریبان بردن	سرکشی کرنا	To be disobedient.
سر پیچیدن	کانا پھوسی کرنا	To whisper.
سر جفت کردن	حیران هونا	To be tired.
سر گم شدن	شرمانا	To be ashamed.
سر در نشیب کردن	چھوڑ دینا - غصہ هونا - رقص کرنا	To give up; to be angry; to dance.
سر دست افشانیدن		
سر د شدن	مرنا	To die.

سرخ و زرد شدن	شرمانا	To be ashamed; to be modest.
سر رسن یافتن	مقصد پانا	To achieve an end.
سر رشته از دست رفتن	مرنا - چهره زنا - گمبیرا جانا	To die; to give up; to get confused.
سر رشته یافتن	مقصود پانا - مدعا حاصل هونا	To attain one's desire, aim; to achieve one's object.
سر کاه نهادن	مقبول هونا - اعتبار کرنا	To be popular; to trust.
سرورو کردن	خفا هونا - مخاطب کرنا	To be angry; to address.
سرین افکندن	چارزانو پیشهنا	To sit with the legs folded and forming a cross.
سر زدن	ظاهر هونا - قتل کرنا	To appear; to murder.
سر باز ماندن	حیران رهنا	To be wonder-struck.
سرکه فروختن	چین برابر و هونا	To frown.
سر مه خوردن (سر مه نگارو کشیدن)	گونگا هونا	To be tongue-tied; to be dumb.
سر دادن	جانورو نکو آزاد چهره زنا بندوق چلانا	To free an animal from the bound of captivity; to shoot the gun.
سر در چیزے کردن	خود کشی کرنا - کوشش کرنا	To commit suicide; to try; to endeavour.
سر نهادن	سونا	To sleep.
سر پستان سیاه کردن	دوده چهره زنا	To wean.
سر وا زدن	منه پھیرنا	To turn face from; to turn the face against some one.

سر افتادن	حد سے بڑھ جانا	To go beyond the limit; to go to the extreme.
سر آمدن	آخر ہونا۔ مکمل ہونا	To be finished; to be completed.
سر بند کسے مگر فتن	راز سے واقف ہونا	To know one's secret.
سر پا زدن	ڈھکرا نا	To knock; to kick.
سر خاریدن	بہانہ کرنا۔ عاجز ہونا	To pretend; to be helpless.
سر از چیزے بیرو آوردن	کسی کام کا پورا کرنا	To complete a work; to perform.
سر شدن	سمجھنا	To understand.
سفت شدن	جمنا (دودہ کا)	Co-agulation of milk.
سرخ شدن	غصہ ہونا	To be angry; to get angry.
سر خانہ رسانیدن	کمال حاصل کرنا	To attain perfection.
سر در کلاہ کہ نہاد	تابع اور مطیع ہونا	To submit; to be obedient.
سر بر تاقن	انکار کرنا	To refuse.
سر دستی گرفتن	مدد کرنا	To help.
سر زدہ آمدن	اچانک آنا	To come suddenly.
سر زدہ رفتن	یکایک جانا	To go suddenly.
سر سخت خوردن	سخت صدمہ اٹھانا	To receive great injury.
سر قبیله چرب شدن	جماع کرنا	To copulate; to cohabit.
سر جنبانیدن	تعریف کرنا	To praise.
سر نگر فتن	مخالفت کرنا	To oppose.
سر داشتن ترازو	پلہ کا جھک جانا	The heaviness of a scale of balance.
سر بخط داشتن	فرمانبردار ہونا	To be obedient.

سر بر زانو نشستن	مراقبہ کرنا۔ اخراج ریاح کی نشست - کبڑا ہونا	To sit in meditation; to sit in a posture that may help in passing out of the gas from the abdo- men; to be hunch- backed.
سر برگرفتن	نیند سے جاگ اٹھنا	To be awakened (from sleep).
سر بر خلد بردن	کامیاب ہونا	To be successful.
سر بر خط نہادن و سر بر خط فرمان نہادن سر بر خط داشتن	اطاعت کرنا	To be obedient.
سر راہ داشتن	سفر کا خیال رکھنا ارادہ کرنا	To be determined to journey; to make up one's mind.
سر از شیشہ تہی چرب کردن۔ سر از بستوی تہی چرب کردن	مکر کرنا۔ فریب دینا	To cheat; to deceive.
سر اندر زدن	مغموم و متفکر ہونا خوف سے چھپنا	To hide out of fear; to be anxious; to be sad and morose.
سر باز زدن	نافرمانی کرنا	To disobey.
سر پنجه کردن	زور آزمائی کرنا	To try one's strength.
سر بہ تیغ خاریدن	قتل کرنا	To murder.
سر بر آوردن سر بر کردن	خروج کرنا۔ ظاہر کرنا	To strike out; to disclose.
سر انگشت عنابی کردن	رنگین چیز پسند کرنا	To be fond of coloured things.
سر آوردن	ختم کرنا	To finish; to end.
سر کردن	شروع کرنا۔ مکمل کرنا سلوک کرنا۔ کماتا	To start with or to begin; to complete; to treat; to earn.

سفت کردن	کسنا	To tighten.
سفید داشتن	معجت کرنا	To love.
سفر کردن	خالی کرنا - تمام کرنا	To make empty; to complete.
سفید شدن و گردیدن	ظاهر هونا - نمایان هونا	To appear; to be come visible.
سقط شدن	مرنا	To die.
سلب فرشته داشتن	سبز کپڑا پہننا	To wear green dress.
سل کردن	جاری کرنا	To introduce.
سم افگندن	لنگڑا هونا	To become lame.
سگ در نوش داشتن	بخیل هونا	To be miserly.
سنگ بر شیشه زدن	میکنشی سے توبہ کرنا	To abstain from wine.
سنگ بر قرابه زدن	بجھانا - گرد آلود هونا	To put out; to be soiled.
سنگ بر قندیل زدن	روکنا - مانع هونا	To stand in the way; to stop.
سنگ راه شدن	خاموش هونا	To be silent.
سنگ در دهان انداختن	صلح کرنا - بیکار کرنا	To make peace; to render unfit, or worthless.
سنگ و تیغ مهر کردن	بے آرام هونا	To be restless.
سنگ در موزه افتادن	چھپنا - مخفی طور پر رھنا	To be concealed; to be hidden; to conceal one's identity.
سنگ در آب افگندن	مرض کا سخت هونا	The seriousness of an illness.
سنگ شدن بیماری	شرما جانا	To be put to shame.
سوئے پا دیدن	نقل کرنا - لکھنا	To copy; to write.
سواد برداشتن	سیٹی دینا	To whistle.
سوت زدن		

سواد روشن کردن	پڑھنے لکھنے کی مہارت ہونا	To be practised in reading and writing.
سواد گرفتن	لکھنا	To write.
سوے کے گرفتن	کسی کی طرف جانا	To go towards some one.
سواد بر گرفتن	پڑھنا	To read.
سیمابی شدن هوا	آسمان روشن ہونا	The sky becoming lightened.
سیہ کردن چشم	سرمہ لگانا	To apply antimony to the eye.
سیلی سبق وزدن	تہیڑ مارنا	To give slap.
سیم بر سنگ زدن	جماع کرنا	To copulate.
سیماب شدن زبان	بیوفائی کا عادی ہونا - زبان کا مرض	To be addicted to ingratitude; a dis- ease of the tongue (stammering).
سیہ بادام افشاندن	میت کی رسم	Mourning cere- mony.
سیخ گاہ یافتن	موقع پانا	To get chance.
سیخ شدن	سیدھا ہونا - فرمانبردار ہونا	{ To be straight. { To be obedient.
سینہ کشیدن	زور دکھانا - قوت کرنا	To show strength; to display force.
سیماب شدن	بھاگ جانا - چھپ جانا - کانپنا	To run away; to be concealed; to tremble.
سیر در لوزینہ کردن	رنگ میں بھنگ پڑنا	Interruption in one's proposal.
سیر آمدن	ملول ہونا - عاجز ہونا	To be sad; to be- come helpless.
سیل فرشتہ داشتن	سبز پوشاک پہننا	To be dressed in green garments.
سیاہ و سفید فرق کردن	تلاوت کرنا	To recite; (the holy Quran).
سیر شدن	آرام پانا	To take rest.

سینہ کشیدن	قوت دکھانا	To show strength.
سیمبر شدن	جوان ہونا	To attain youth.
سینہ کردن	تیر کا ہدف تک ٹکر کھا کے پہونچنا	The beating of the arrow point against the tar- get.
سینہ کسادن	خوش حال ہونا	To be in a prospe- rous condition.

ش

شانہ شکستن شانہ درآب گذاشتن	سنورنے کا اہتمام کرنا	To arrange for deco- ration.
شام زدن شام شکستن	رات کا کھانا کھانا	To dine; to take supper.
شاخ پشیمانی برآوردن شاخ برآوردن	شرمانا	To be shameful.
شافوت زدن	سیٹی بجانا	To whistle.
شاہ اندازی کردن	بڑا دعوے کرنا	To make a high claim.
شال کہنہ داشتن	مفلس ہونا	To be poor.
شانہ خالی کردن	کام سے ہٹا گنا	To shrink from job or work.
شبیم از گل ریختن	معشوق سے گفتگو کرنا	To talk with belov- ed.
شب شدن	جوانی کا ختم ہونا	The termination of youth; to grow old.
شبگیر شدن	بوڑھا ہونا آخر شب میں سفر کرنا	To travel in the latter part of the night.
شب درمیان دادن	وعدہ کرنا۔ ضامن ہونا	To promise; to be a surety.

شراب انداختن	شراب بنانا	To prepare liquor.
شرح کشف خواندن	یاوه گوئی کرنا	To talk nonsense (absurd).
شرع کشیدن	لنگر اٹھانا	To weigh anchor.
شش تار زدن	طنبوره بجانا	To play on a tambourine.
شکم خاریدن	بہانہ کرنا۔ انکار کرنا	To show pretext; to deny.
{شکم چہار پہلو کردن {شکم را ناف سفرہ کردن	ڈٹ کر کھانا	To eat satisfactorily.
شکر انگیزختن	ہنسنا - ہنسانا	To make laugh; to laugh.
شلاق زدن	کوڑا مارنا	To whip.
شمار بدست چپ کردن	سو سے زیادہ گننا (عقد انامل)	To count a hundred or more on the fingers.
شمشیر پوستین شکستن	ہنسنا	To laugh.
شنقار شدن	سننا	To hear; to listen.
شیر خام خوردن	غفلت کرنا	To neglect.
شیلان کشیدن	دعوت عام کرنا	To give a public invitation.
شیر ہشتن	حسرت کرنا	To repent; to lament.
{شیرک کردن {شیرک ساختن	بہادری سکھانا	To teach valour.
شیرک شدن	دلیر ہونا	To be brave; to be bold.
شیر ساختن	دلیر کرنا	To make brave.
شیر از دندان ہشتن	حسرت کرنا	To repent.
شیر از لب آمدن	بچپن کا اظہار طفلانہ باتیں کرنا	To speak in a childish manner.
شیر بر آوردن	بچہ کا خوبصورت ہونا	A child's being beautiful.

شیر خوردن	پرورش یانا	To be maintained.
شیشه باده بر خاک زدن	شراب بهانا - توبه کرنا	To abstain from wine; to pour down wine.
شیشه بر سر بازار شکستن	راز ظاهر کرنا	To reveal a secret.
شیطان شدن	محتلم هونا	To be discharged; to get nocturnal pollution.

ص

صد شاخ کردن	ٹکڑے کرنا	To tear into pieces.
صرفه بردن	سست کرنا - آسے نکلنا	To make idle or lazy; to go ahead; to derive advantage;
	نفع اٹھانا - فائده دینا	to be useful; to give benefit.
صفر کردن	نظر بچانا - غصه کرنا	To avoid the glance or look; to get angry.
صفر ریختن	غصه نهندا کرنا	To quench or quell one's anger.
صفر کردن	خالی کرنا	To make empty.
صابون کسے بکسے رسیدن	اڑتے ہوئے زخمی هونا	To be injured in quarrel.

ط

طاق بر نهادن	بھولنا	To forget.
طبل خوردن	بھاگنا	To run away; to take to heels.
طبل در زیر گلیم زدن	ظاهر بات کو چھپانا	To conceal the known words or to conceal an open fact.
طبل از زیر گلیم بر آمدن	راز ظاهر هونا	The divulging of a secret.

طبل زیر گلیم بودن	راز چھپانا	To conceal a secret.
طبل زیر گلیم ماندن	بے نام و نشان ہونا	To have no name or trace.
طبل در زیر گلیم ماندن	اطاعت کرنا	To obey.
طریق طاعت سپردن	نفع پانا۔ حاصل کرنا	To gain ; to obtain.
طرف بر بستن	حاصل ہونا۔ حریف ہونا	To gain ; to take profit ; to get profit.
طرف گرفتن	مدد کرنا	To help ; to side ; to back.
طرح کردن و	بنیاد قائم کرنا	To lay the foundation ; to establish.
طرح ریختن و		
طرح افشاندن		
طشت کسے از بام افتادن	ذلیل ہونا۔ راز فاش ہونا	To be insulted ; to be disgraced ; the opening of a secret.
طغرل شدن	سلاطین کی موت	Death of the Kings ; the passing or expiring of the Kings.
طلق حلال باز دادن	شراب ڈھالنا	To pour down wine.
طشاب دادن	بھانسی دینا	To hang.
ع		
عادت داشتن	حائضہ ہونا	To be with menses.
عبرت یزیرفتن	نصیحت سننا	To listen to advice.
عرعر کردن	چوپایہ کی بولیاں	The expression language of beasts.
عذر بہادن	معذور رکھنا۔ غذر کرنا	To make excuse.
عرضہ داشتن	پیش کرنا	To submit ; to request.

عرق کردن	بخالت کرنا	To be miserly.
عرق ریختن	شرمانا	To be modest; to get shy.
عصرانه صرف کردن	لنچ کھانا	To take a lunch.
عقاب شدن	خواستش کرنا	To desire; to yearn for anything.
عقل کسی دزدیدن	بہانا	To mislead.
عکس انداختن	فوٹو لینا	To draw a picture; to take a photo.
علم انداختن	شکست کھانا - عاجز ہونا	To seek quarter; to be defeated.
علم زدن	مشہور ہونا	To be famous; to acquire fame.
علم بر آوردن و عا	سوار ہونا	To ride.
اُپر فلک زدن	بوڑھا ہونا	To become old.
اُمر در شدن	پیدا ہونا	To appear; to be born.
اُمر در سر شدن	آہستہ آہستہ جانا - سونچکر	To walk slowly; to work with consideration.
عمل آمدن	کام کرنا	To lose hope; to be disappointed.
عنان سبک کردن	مایوس ہونا	To spread perfume.
عنان امل سبک کر	خوشبو پھیلانا	To make a horse run; to despatch a horse.
و شدن	گھوڑا دوڑانا	To ride.
عنبر دمیدن	سوار ہونا	The double march of a cavalry or a horseman.
عنان دادن	سوار کا تیز جانا	To get tired.
عنان تاختن	تھک جانا	The marching of the cavalries side by side.
عنان زنان رفتن	سواروں کا برابر جانا	
عنان افکندن		
عنان برعنان تاختن		

عنان گسسته رفتن	بگٹ جانا	To go at random.
عنان دزدیدن	رک جانا - لگام گھمانا	To be stopped; to turn the rein.
عنان باز کشیدن	رکنا	To stop.
عنان دمان رفتن	دوڑانا	To cause one run.
عنان فرو گرفتن	آہستہ جانا	To go slowly.
عنان کش شدن	اترنا	To get down.
عنان خوش کردن	سوار کا کھڑا ہو جانا	The halt of cavalry.
عنان گران کردن	سنوارنا	To adorn, to decorate.
عنبر و مشک آمیختن	عاجز ہونا - منہ پھیرنا	To be tired of; to be humble; to turn face from; to retreat.
عنان تافتن	روکنا	To stop.
عنان کشیدن	طفل نوزائیدہ کا رونا	The cry of new-born baby.
عویل کردن	ذمہ دار بننا	To be responsible.
عہدہ گرفتن	عیب ظاہر کرنا	To disclose one's fault.
عیب بردن		

غ

غال کردن	چھتہ گھونسلا بنانا	To make a nest; to make a hive.
غاز کردن	پنبہ دانہ چننا - مہیا کرنا	To supply; to fill up cotton seed.
غبار آوردن چشم	آنکھ میلی ہونا	The dustifying of the eyes.
غرغر کردن	کائین کائین کرنا	To caw.
غرچہ کردن	بندر کی بولی	To chatter.
غراب رفتن	صبح ہونا	The break of dawn.

غریچه کردن	بسورنا - رونا	To wail ; to weep.
غرقاب شدن	ڈوب جانا - شرمندہ هونا	To go under water. to sink ; to be ashamed.
غرق شدن	مست هونا - ڈوبنا	To be intoxicated ; to be drowned.
غلافه کردن	منڈھنا	To cover.
غلط خوردن	گر پڑنا - پلٹ جانا	To fall down ; to turn.
غلط کردن	گناه کرنا - مجرم هونا	To commit sin ; to be guilty of.
غنچه شدن	جمع هونا	To assemble.
غوره افشردن	رولانا - رشک کرنا ملاعت کرنا - غالب آنا	To cause to weep ; to envy ; to reproach ; to gain superiority.

ف

فارغ کردن	قتل کرنا	To murder ; to do away with.
فال فرخ زدن	فال نیک ملنا	To have a good omen.
فال زدن	فال نکالنا	To practice augury.
فت کردن	پھونک مارنا	To blow.
فتنه از جابجا بردن	نکتہ چینی کرنا	To object ; to find fault.
فتنه در زیر سر بودن	هنگامہ خیز هونا	To be inciting ; to be mischievous.
فتنه را کمر کشادن	فساد روکنا	To check a distur- bance.
فراخ رفتن	جلد جلد جانا	To walk swiftly.
فرس نهادن	مغلوب هونا - عاجز هونا	To become over- powered.
فساد کردن	پیپ پڑنا	Formation of puss ; to form puss.
فتنه نان در انبان داشتن	کوشه نشین هونا	To lead in privacy.
فش فش کردن	چاپلوسی کرنا	To flatter.

فضولی کردن	شرارت کرنا - چھونا	To do mischief to touch; to abuse
فرو گذاشتن	کالی بکنا	
فرو ماندن	ضائع کرنا	To ruin.
فرو مالیدن	ره جانا	To lose courage.
فرو نوشتن	لپیٹنا - چننا - بکھیرنا	To wrap; to pick up; to spread.
فرو کش شدن	تیز لکھنا	To write swiftly.
فرو کش کردن	ٹھہرنا	To stop; to stay.
فرا گرفتن	اتارنا - ٹھہرانا (مہمان کو)	To receive the guest.
فراہم آوردن	سیکھنا - یاد رکھنا	To learn; to remember.
فرس افگندن	جمع کرنا	To gather
فرو خوردن	عاجز کر دینا	To render helpless.
فرمان رسیدن	تحمل کرنا	To forbear.
فرش کشیدن	موت آنا	To die; approach of death.
فراچنگ آوردن	بچھانا	To spread (carpet etc.)
فرو بردن	لڑانا	To make one fight.
فرس نهادن	نگلنا - کھانا	To swallow; to eat.
فضله مال طلبگار شدن	مفلوب ہونا - عاجز ہونا	To become overpowered.
ققع کشادن	پاخانہ پھرنا	To ease oneself; to make one's bowel move.
ققع خوردن	ڈینگ مارنا	To boast; to bray.
ققاع کشودن	دغا پانا	To be cheated.
فلقل در آتش افگندن	ناز کرنا - ڈکار لینا	To take pride in; to boast; to belch.
	محبوب کو اعمال کے ذریعہ بیقرار کرنا	This is a practice (amal) to make the beloved restless.

فلک اندازہ کردن	بلند رتبہ پانا - بزرگی پانا	To get high rank or honour.
فندق بستن	انگلیان رنگین کرنا	To colour the finger.
فندق شکستن	چومنا - بوسہ دینا	To kiss.
فندق زدن	چٹکی بجانا	To snap the fingers
فوت کاسہ گری کردن	کوشش کرنا	To try.
فوتک زدن	ہونٹ سے سیٹی بجانا	To whistle.
فیس کردن	شیخی مارنا - ڈینگ مارنا	To brag; to boast.
فین کردن	ناک صاف کرنا	To cleanse the nose.

ق

قالب نہی کردن	بیہوش ہو جانا - مر جانا	To be senseless; to die.
قافیہ تنگ شدن	عاجز ہونا	To be rendered helpless.
قابوق کردن	پھانسی دینا	To hang.
قارقار زدن	بط کی آواز	The cry of a duck.
قارہ کشیدن	زور سے چلانا	To cry loudly.
قاطی کردن	ملانا	To mix; to amalgamate.
قہ قہ خندیدن	قہقہہ لگانا	To laugh boisterously.
قالب زدن	ڈھالنا	To mould.
قائم ریختن	بے لڑے بھاگنا	To escape without fighting; to fly without a fight.
قائم شدن	گھات لگانا	To be after; to be in the look out.
قائم کردن	چھپالینا	To conceal; to hide.
قبا کردن	چاک ہونا	To be torn.
قبا تنگ شدن	کمزور ہونا - مفلس ہونا	To be weak; to be overtaken by penury.

قیان کردن	گز سے ناپنا	To measure with yard.
قیانچہ کردن	باز کی آنکھ پر پٹی باندھنا	To fasten a blind over the eye of a falcon.
قت قت کردن	زیر لب بڑبڑانا	To mutter; to murmur within the lips.
قحط در علفخانه افتادن	موت بکثرت ہونا	To die in number.
قد کردن	ناپنا (پولیس اور فوج کی بھرتی)	To measure the height of a man (recruitment to the army or police).
قد الف چون میم کردن	مرافقہ کرنا - سرچھکانا	To blow down; to go into deep meditation.
قدم از جان بر آوردن	مرے پر تل جانا	To be determined to die; to die.
قدم افشردن	قائم ہونا۔ کھڑا رہنا	To remain fixed; to stand
قدم بر سر کار خود نہادن	کام سے غفلت کرنا	To be negligent of duty.
قرق کردن	خاص کرنا۔ ضبط کرنا	To specialize; attach property
قرہ زدن	نقل کرنا	To copy; to write.
قرمزان گذرانیدن	مصیبت سے نجات پانا	To be saved from a misfortune.
قربیلی کردن	کولے مٹکا کر چلنا	To strut about; to prance.
قوت دادن	نگلنا	To swallow.
قر داشتن	جھومنا	To swing.
قرقار کردن	کوئے کی آواز	To caw.
قرقر کردن	بڑبڑانا - ڈرانا	To grumble; to rave.
قرقشہ کردن	جھنجھٹ کرنا	To create trouble or confusion.
قرقشہ کردن	طے نہ ہونا	The non-settlement of a matter.
قصہ بگڑانا	بات بڑھانا	To make mountain of a word.
قطرہ زدن	تیز جانا - دوڑنا	To go fast; to run; to walk swiftly.

شرمانا	To be ashamed.
ختم ہونا - مرنا	To be finished; to die.
کام کرنا	To work; to act.
دروازہ کھلا رکھنا	To keep the door ajar.
مٹا دینا	To erase.
سزا دینا	To punish.
لکھنا - سزا دینا	To write; to punish;
بدقسمت ہونا	to be unfortunate.
تلوار میں دندائے پڑنا	Blanding of a sword.
مشہور کرنا	To make famous.
قلم بنانا	To mend a pen.
کاٹنا - فوٹو درست کرنا	To cut; to take a photo.
لکھنا	To write.
ڈاڑھی منڈانا	To shave beard.
کاٹ دینا	To cut.
ڈینگ مارنا	To boast.
فوج کا حلقہ کرنا	To parade.
جماع کرنا	To cohabit; to copu- late.
مسکدانا	To tickle.
چلم بھرنا	To light the pipe.
سولی دینا	To execute; to hang
سانچہ میں ڈھالنا	To mould.
بند ہونا	To be closed.

قیل وقال کردن	بحث کرنا - باتیں کرنا	To enter into discussion or hold conversation.	قلم خاریدن
			قلمیز پر آمدن
			قفل پر کلید زدن
کاه پارینہ بیاد دادن	گذری ہوئی باتیں کرنا	To speak about what is past; to boast of the past generation.	قفل پر درست کردن
کار از کار گذشتن	اگلون پر فخر کرنا	The going of a thing to the extreme.	قفل سست کردن
کام کشیدن	پانی سر سے گذرانا	To attain success.	قلم در کشیدن
کار خوابیدن	کامیاب ہونا	The becoming dull of a business.	قلم بناخن شکن
کار کسے شدن	کاروبار بند ہونا	To die.	قلم در سیاہی نہادن
کار کسے ساختن	مرنا	To kill.	قلم بدم شمشیر افتادن
کار داشتن	مار ڈالنا	To have connection; to interfere.	قلم دادن
کار شکنی کردن	واسطہ رکھنا۔ دخل دینا	To obstruct; to hinder.	قلم را سر کردن
کاه کہنہ بیاد دادن	روڑے اٹکانا	To boast.	قلم زدن
کارد باسٹخوان رسیدن	ڈینگ مارنا	To be at the point of death.	قلم جمع کردن
کار بستن	جان پر آہنا	To act upon.	قلم بر آفتاب راندن
کار تنگ گرفتن	عمل کرنا	To render helpless.	قلم کر دن
کاریکر و کردن	عاجز کرنا	To cut off friendship.	قلم رفتن
کاسہ در زیر آن نیم	دوستی قطع کرنا	To disclose a fraud.	قلمہ بستن
کاسہ رفتن	فرب ظاہر کرنا	To flatter.	قلمہ گرفتن
کاسہ بند کردن	خوشامد کرنا	To insult; to disgrace.	قلملی کردن
کاسہ برس کسے شکستن	رسوا کرنا	To make china wares.	قلمیان چاق کردن
کاشیکاری کردن	چینی کے برتن بنانا		قلم زدن
			قوارہ دادن
			قورف شدن

کاغذ هوا کردن	پتنگ اڑانا	To fly a kite.
کافر ماجرائی کردن	بیرحمی برتنا	To be merciless.
کام خاریدن	اراده کرنا - رغبت کرنا	To make up one's mind; to be drawn to; to have a relish for.
کار بر فلک شدن	اعلیٰ پیمانہ پر ہونا	To be on a very high status.
کار بزرگ شدن	ترقی ہونا	To be promoted.
کار بجان رسیدن	قرب الموت ہونا	To be at the point of death.
کافور خوردن	نامرد ہونا	To be impotent.
کاه در دهن گرفتن	معافی چاہنا	To apologise.
کاج خوردن	چپت کھانا - پیٹھے دینا	To be struck a blow; to fly away.
کار بند شدن	بھاگنا	To obey to surrender.
کار کسے دریا انداختن	اطاعت کرنا	To delay.
کاسہ شدن	تاخیر کرنا	To search; to bend; to be hunchbacked.
کبک شکستن	ڈھونڈنا - جھک جانا	To miss the way.
کتف بر زدن	کپڑا ہولنا	To rejoice.
کپر کردن	راہ بھولنا	To tile.
کچ و چواہ راہ رفتن	خوشی منانا	To cripple.
کچ و کوچ راہ رفتن	چھپر بنانا	To falter in walking.
کچہ گل کردن	لنگرا کر چلنا	To disclose a secret or a fault.
کرامت کردن	چلنے میں لڑکھڑانا	To give.
کرم عشق داشتن	عیب ظاہر کرنا یا راز دینا	To have a temperament for love.
کسے بکسے نبودن	عاشق مزاج ہونا	To be careless of others.
	دوسریکی پرواہ نہ کرنا	

کسوت جان دادن	جلانا	To give life; to vivify.
کسے را بختن	گانشهنا	To bring over one's side; to win over.
کسے نداشتن	بے یار و مددگار ہونا	To be friendless; to be helpless.
کشاف خوردن	بے غیرت ہونا (زن مرید ہونا)	To be immodest; to be henpecked.
کش کردن	پالتو پرندوں کو اڑانا	To fly tamed birds.
کش زدن	کردن مین ہاتھ ڈالکر زور کرنا (کشتی)	To try one's strength after coiling the hands round the opponent's neck.
کلیک کردن	پہرہ دینا	To guard; to watch.
کشتی شدن	تیرنا	To swim.
کفش خواستن	ارادہ سفر کرنا	To make up one's mind for a journey.
کف دعا گرفتن	دعا کرنا	To pray.
کف کردن	کھانا	To eat.
کفن پارہ کردن	اچھا ہونا	To recover; to be cured.
کفن مال کردن	مسلنا	To run the hands; to squeeze.
کف زدن	تالی بجانا	To cheer; to clap.
کفت کھت خوردن	کھوٹ کھوٹ پینا	To sip.
کفالت منصب کردن و دادن	چارچ دینا	To make over the charge.
کفش نہادن	ٹھہرنا	To stay.
کف غنچہ کردن	بخالت کرنا - مٹھی باندھنا	To be miserly; to close the palm of the hand.
کلاک زدن	فریب دینا	To deceive.

To conceal the
secret.

To be glad.

To be proud.
To wear half in-
clined cap.
To be humble.

To express joy.

To respect.

To claim equality.

To be respectable
or well to do.

To taunt; to re-
proach; to make
joke.

To practise augury
with key.

To make firm deter-
mination; to en-
counter face to face.

To consider a thing
not fit for atten-
tion; to leave.

To think of an
unknown thing.

To be ready for the
prey.

کمالوں پر لب مالیدن	برابری کی کوشش کرنا	To try to be equal.
کلوخ خشک بر لب مالیدن	کمزور ہونا	To become weak.
	آرام لینا - ٹھہرنا	To rest; to wait.
	چھوڑنا۔ ترک سفر کرنا	To quit; to break a journey.
	کامیابی پر فخر کرنا	To be proud of success.
	گھات لگانا	To lay in ambush.
	مستعد ہونا	To be ready; to be prepared.
	بند ہونا	To be closed.
	کشتی کا ایک طوطے	A trick in wrestling.
	رفع حاجت کو جانا	To go to privy.
	سفر کرنا	To make a journey.
	سفر کرنا	To travel.
	ستار کی کھونٹی ایشٹھنا	To twist the plug of a violin.
	ساز درست ہونا	The tuning of a musical instrument.
	شرمانا	To be ashamed; to be modest.
	لنگر ڈالنا	To cast anchor.
	گھڑی میں چابی دینا	To wind a watch.
	چاپلوسی کرنا	To flatter.
	غریب ہونا	To be poor.
	بھٹک جانا	To be waylaid; to go astray.
	بدلتا	To change.
	امید رکھنا	To entertain hopes; to cherish a hope.

راز چھپانا	کلوخ خشک بر لب مالیدن
خوش ہونا۔ مسرور ہونا	کلاہ انداختن
فخر کرنا	اکلاہ بر انداختن
ترچھی ٹوپی اوڑھنا	کلاہ گوشہ شکستن
عاجزی کرنا	ڈاڑہ شکستن
شادمانی و مسرت کا اظہار کرنا	کلاہ نہادن
تعظیم کرنا	کلاہ بہوا انداختن
ہمسری کرنا	کلاہ بر آسمان اندا۔
مميز و خوش حال ہونا	کلاہ افگندن و بر کشیدن
طعنہ دینا۔ مذاق کرنا	کلاہ بر کاه کیسے زفر
کمیجی سے فال لینا	کلاہ بر سر نہادن
مصمم ارادہ کرنا۔ مقابل ہونا	کلاہ بر سر نہادن
قابل التفات سمجھنا۔ چھوڑ دینا	کلاہ بر سر نہادن
انہونی بات کا گمان کرنا	کلاہ بر سر نہادن
شکار کا ارادہ کرنا	کلاہ بر سر نہادن

کیسہ کشیدن	برس سے ملکر نہانا	To wash with a brush.
کیسہ بہ صابون زدن	مفلس ہونا	To live from hand to mouth.
کیسہ صورت کشادن	سنورنا	To adorn.
کیف کردن	گلچہرے اڑانا	To make merry.
کیک در پارچہ افکندن	بیقرار کرنا	To make restless.
کیک دریا زہ افکندن	مضطرب ہونا	To get anxious.
کیک در شلوار شدن	گھوڑے کو موڑنا	To turn the horse.
کیک شکستن		

گ

گاؤ زادن	بہت نفع اٹھانا - ترکہ پانا	To gain much profit; to inherit.
گاؤ در خرمن کردن	خراب و برباد کرنا	To destroy; to ruin.
گاؤ گون کردن	پاک ہونا - رفع حاجت کرنا	To clean; to move bowels.
گاز گرفتن	جویری پکڑنا	To detect a theft.
گام زدن	قدم رکھنا - چلنا	To step; to walk.
گندران بدست ہوا بودن	کوئی مستقل سامان نہ ہونا	To have no permanent abode.
گذشت کردن	معاف کرنا	To forgive; to excuse.
گردن خاریدن	بہانہ کرنا	To pretend.
گردن گرفتن	اعتراف کرنا	To admit.
گرگ دوری کردن	چھلانگ مارنا	To make a jump.
گرگ شکار کردن	پیچھا کرنا	To follow; to pursue.

گرم شدن	جفتی کیلئے جانور کا مست ہونا	To be infatuated for cohabitation (of animal); to be heat- ed.
گرہ بر گوش زدن	نه سننا	Not to hear; to tie a knot.
گرہ زدن	گرہ لگانا	To tell a thing which cuts to the quick.
گرہ گفتن	دل آزار بات کہنا	To solve a difficulty.
گرہ باز کردن	مشکل حل کر لینا	To be greatly in love, to dote upon.
گرم جوشیدن	بہت محبت کرنا	To stay.
گران رکاب شدن	نہرنا	To succeed perfectly.
گریہ کسے بابیان	مکمل کامیاب ہونا	To be of a sad coun- tenance.
شدن	رونی صورت ہونا	To ruin; to crush.
گریہ در گلو داشتن	پامال کرنا	To search complete- ly; to search per- fectly.
گرد بر آوردن	کامل طور پر تلاشی کرنا	To be confounded; to get astonished.
گرد بر آمدن	متحیر ہونا - بھانہ کرنا	To express; to gather.
گردن خاریدن	ظاہر کرنا - جمع کرنا	To apply the clay to the body for wrest- ling.
گرد کردن	مٹی ملنا کشتی کیلئے	To make bright; to light.
گرد پوشیدن	چمکانا - روشن کرنا	To refrain from fraud.
گریبان چراغی کردن	فریب سے باز آنا	To make plea and excuse.
گریہ از بغل افگندن	مکر و حیلہ کرنا	To be miserly.
گریہ در انبان داشتن	خسیس ہونا	To try for the achievement of some object.
گریہ در زندان کردن	حصول مدعا کیلئے	To work.
گرد پائے حوض گردیدن	کوشش کرنا	
گرد کار گشتن	کام کرنا	

کردن نهادن	اطاعت کرنا	To be obedient.
کردن بشمیر خاریدن	مرنا - قتل هونا	To die; to be murdered.
کردنی کردن	نافرمانی کرنا	To be disobedient.
گرفته زدن	طعن کرنا - ڈینگ مارنا تنبیه دینا	To taunt; to boast; to warn.
گرفت کردن	ساز درست کرنا جس سے گنگری پیدا ہو اعتراض کرنا	To tune instrument; to object.
گراگرا بند زدن	مجرم کو سزا دینا	To punish the guilty.
گرم کردن	لالیج دینا - جلدی کرنا رلانا	To make haste; to allure; to cause to weep.
گران جانی کردن	مہنگا بیچنا	To sell at a high price.
گرم کردیدن	غصہ هونا	To be enraged.
گردش زدن	ٹہلنا - چہل قدمی کرنا	To walk; to walk slowly.
گردن بارشدن	مجبور هونا	To be compelled.
گرددن بگردن شدن	لیک جانا	To embrace.
گرہہ در بغل داشتن	مکر کرنا	To feign; to pretend.
گرہہ بر گوش زدن و گرہہ در گوش افتادن	کان لکار نہ سننا - بہرا هونا - بات نہ سننا	To pay no heed to; to be deaf; to give a deaf ear.
گرہہ زدن	مال جمع کرنا - ڈھیر لگانا	To amass wealth; to hoard money.
گربان دامن کردن	مراقبہ کرنا	To go into deep meditation.
گرہہ بر زدن	سزا دینا	To punish.
گرگینہ دوختن	دولت پانا	To get wealth.

گر کردن	گر سے ناپنا	To measure with the yard.
گر بیاد دادن	بے ثبات کام پر اعتماد کرنا	To believe on baseless matter.
گل فرستاندن و گل ہمچشمی فرستاندن	مقابلہ کو بلانا	To invite for competition.
گلے کردن	کھینچنا تانی کرنا	To draw; to pull.
گل شدن	عزت و عظمت پانا - ظاہر ہونا	To get high rank or honour; to appear.
گل کردن	مسرور ہونا - عیش منانا - ظاہر کرنا - بچھانا	To be glad; to be merry; to disclose; to put out.
گل میخ کشیدن	کھوٹی پر لٹکانا	To hang on the nail.
گل خواندن	ایکبار داؤ پر سب مال لگانا	To stake one's entire property at a time.
گل بن آوردن	لطف اٹھانا	To enjoy.
گل در آب کردن	فساد کرنا	To make a disturbance.
گلو بستن	چپ ہونا	To be silent.
گلاب از گیتن و ریختن	رونا	To weep.
گلو شکستن	گلا پڑنا	To be choked.
گم گرفتن چیزے	کھوٹی ہوئی چیز کا ارادہ کرنا	To attempt to find out a lost thing.
گنبد ساختن بر	چوڑ اٹھانا	To raise hip.
گندله کردن	گولی بنانا	To make pills.
گنبد کردن	گھوڑیکی شوخی	The prance of a horse.
گوشه باغی گرفتن	آوشہ نشین ہونا	To lead in privacy.
گوش برداختن	نا امید ہونا	To be hopeless.

گوش بر در داشتن	انتظار کرنا	To wait for.
گوش بدر داشتن		
گوش خاریدن	دیر کرنا - سوچینا	To delay; to think of.
گوش داشتن	متوجه هونا	To be attentive.
گوش گرفتن		
گوش دادن و کردن		
گوش کشیدن و کشیدن	سننا	To hear; to listen.
گوش بهادن		
گوش ترشیدن		
گوش مالیدن	هوشیار کرنا - کسی بڑے کام پر آمادہ هونا	To warn to be ready for an important affair without any claim or demand.
گوشه گرفتن	احتراز کرنا	To abstain from.
گوش را پلنگ زدن	کان اینٹھنا	To pull one's ear.
گوش را مہرہ کردن	کان کھڑے کرنا	To be cautious.
گوش را قلم کردن	کان لگانا	To overhear.
گوش فراوان دادن	کان لگانا	To overhear; to listen.
گوش برداشتن	نا امید هونا	To be hopeless.
گوش کشیدن	مراقبہ کرنا	To contemplate.
گوش ساغر ملین	ساغر میں شراب پینا	To drink wine in the goblet.
گوش و بینی کردن	کٹ لینا	To cut.
گوش پیسے رفتن	آواز میں محو ہوجانا	To be absorbed in a sound.
گوشہ و دایہ زدن	طنز آمیز بات کہنا	To taunt.
گوشت بدن کتے ریختن	دق کرنا - پریشان کرنا	To tease; to trouble.
گوشہ آب شدن	بہت ڈرنا - ہیبتناک هونا	To fear; to be horrible.

گواہ کردن	انگڑائی لینا	To stretch the limbs
گول زدن	دھوکا دینا	To defraud.
گوهر سقن	بات کرنا - قصہ کہنا	To talk; to narrate stories.
گوهر شکستن	فقیر ہونا - ہنسنا	To be a beggar; to laugh at.
گوئے بردن	سبقت کرنا - جیتنا - بڑھجانا - غالب آنا	To win; to go ahead; to overcome.
گوئے شدن	مراقب ہونا	To go into meditation.
گیر آوردن	حاصل کرنا	To acquire.

ل

لا باہ کی گری کردن	بے پروائی برتنا	To be careless.
لا بد ساختن	مجبور کرنا	To compel.
لا تری زدن	ٹکٹ لگانا	To enter into a raffle; lottery.
لا دادن	نقصان دینا	To pay compensation.
لا لائے کردہ خوابیدن	لوری دیکر سلاتا	To lull one to sleep.
لائق ریش شدن	نایان شان ہونا	To be fitting; to be worthy of
لب لب جستان	خوب ڈھونڈھنا	To search much.
لباس کندن	کپڑے اتارنا	To put off a dress.
لب سفید کردن	کھسیانا	To sneer.
لب پر چیدن	رونیکیلے ہونٹ	To pucker the lips for weeping; to contract the lips for weeping.
لب زدن	سکیڑنا	To keep quiet; to speak.
لب شیرین کردن	چپ ہونا - بولنا	To laugh.
	ہنسنا	

الْب داشتن و لب دندان داشتن	قابلیت رکھنا	To have capability.
اِب گریدن	افسوس کرنا	To be sorry; to deplore; to mourn; to repent.
لخت کردن	لوٹنا - بانٹنا	To rob; to distribute.
لشکر کشیدن	چڑھائی کرنا	To attack.
لعل از سنگ زدن لعل از سنگ دامن	مشکل سے ہاتھ آنا	To acquire with difficulty.
لعل باطبر زد جہ کردن	میٹھی میٹھی باتیں کرنا	To talk sweet talks.
لقمہ دادن	سکھانا	To teach.
لقمہ آہن کشیدن	زخمی ہونا	To be wounded.
لقمہ آہن چیدن	مقید ہونا	To be imprisoned.
لک لک رفتن	دلکی چال چلنا	To trot.
لنگام خائیدن	نافرمانی کرنا	To be disobedient.
لنگام دادن	حملہ کرنا - متوجہ کرنا	To attack; to be attentive.
لم زدن	اطمینان کی نیند رحم کرنا	Sound sleep; to take pity.
لنگر انداختن	قرار پکڑنا - قیام کرنا	To stay; to halt.
لنگ بر لنگ زدن	بھاگنا	To escape; to run away; to fly.
لنگوٹہ بستن	دنیا ترک کرنا	To renunciate the world and its vanities or pleasure.
لنگر از زلف دادن	مضطرب کرنا - بیقرار کرنا	To make anxious; to make restless.

لولہ کردن	لیٹنا - بتی بنانا	To twist; to wrap; to turn into a wick.
لینت دادن	تلٹین لینا - مسهل لینا	To take a purgative.

۴

مار بدست دیگرے	کسی کو مشکل کام	To entrust a person with difficult works.
گرقتن	سپرد کرنا	
مار بدست گرفتن	مشکل کام انجام دینا	To perform hard duties.
مار خوردن	غم سہنا - سختی اٹھانا	To bear worries; to suffer hardships.
ماردر پیراھن شدن	دشمن کا قریب ہونا	To get near the foe.
ماکیان بردر کردن	کجوسی کرنا	To be miserly.
ماہتاب بگز پیمودن	مشکل کام کا ارادہ کرنا	To attempt for a difficult task; to attempt fruitlessly.
ماہتاب پیمودن	بے سود کوشش کرنا	
مثل زدن	مثل کہنا	To make proverbs.
مثل عطار دہودن	مدیر ہونا	To become a states- man.
مخصوص دم بودن	آخری سانس لینا - مرنا	To take the last breath; to die.
مروارید بستن	شر منہ ہونا - کھسیانا	To get ashamed.
مریخ و کیوان دیدن	انکلیونکو آگ کے سامنے کر کے دیکھنا	To see the fingers by placing them before the fire.
مربع نشستن	چار زانو بیٹھنا	To sit cross-legged.
مزہ شکستن	بدمزہ ہونا	To be tasteless.
مزگان برابر و زدن	اغماض کرنا	To wade.
مسترد شدن	رد ہونا	To be set aside.
مستحضر شدن	یاد آنا - یاد ہونا	To recollect; to re- member.

مشک در شراب کردن	بیہوش کرنا	To make senseless
مشت زدن	گھونسا مارنا۔ پہلووانی سیکھنا	To strike a blow; to learn wrestling.
مصحف سفید گشتن	قیام قیامت کی علامت ہے	The sign of the ad- vent of the day of resurrection.
مطرا کردن	سزوارنا	To decorate.
معدہ تنگ کردن	بسیار خوار ہونا	To be a glutton.
مہاق کھیندن	قلا بازی کرنا	To take somersault.
معاشرت باز گرفتن	بائیکاٹ کرنا	To boycott.
معلق زدن	کبوتر کی طرح گرہ لگانا	To fly like a pigeon; to rear like a pigeon.
معزول و مامور شدن	تباہ ہونا	To be ruined.
معزتر کردن	بات بولنا۔ عقل کی بات کرنا	To speak wisely.
معزدر سر کردن	چپ ہونا۔ کم عقل گم سم ہونا	To keep quiet; to be a fool; to be silent.
مغز خر خوردن	احمق و بد عقل ہونا	To be a fool.
مغبون کردن	ٹھگنا	To cheat.
مفت زدن	سے محنت پانا	To get a thing with- out any trouble.
مکٹ کردن	تاخیر کرنا	To make delay.
مکیت کردن	فریب دینا	To cheat; to deceive.
مکری آب زدن	بازار کا بھاو کرنا	The falling of the market price.
مکس پرانیدن	مالدار و خوش حال ہونا	To be in affluent condition.
ملک قریہ کردن	(ملک کا)	
مودارن	محبت کا پیام دینا	To give love mes- sage.

مورچه بی زدن	ڈاڑھی برابر کرنا (خط بنوانا) سفید بال چننا	To get the beards trimmed: to pick up white hair.
موزه در گل ماندن	عاجز ہونا - تھک جانا	To get sick of anything; to get exhausted.
موزه نہادن	ترک سفر کرنا	To give up the idea of journey
موتے از کف بر آمدن	ناممکن کا وجود میں آنا	(Coming into existence of something impossible.
موتے پر بستن	مستعد ہونا - آمادہ ہونا	To come prepared; to be ready.
مہرہ در گردن جمع شدن	کردن کا ٹوٹنا	Breaking of the neck.
مہرہ ورجام افگندن	فوج کو تیاری کا بگل دینا	To sound the bugle; to get the army ready.
مہرہ در جام انداختن		
مہرہ از کف بیرون فشادن	مات ہونے لگنا	To be at the point of losing a game.
مہرہ در شدر بودن	قید ہونا - عاجز ہونا	To be in chains; to get sick of.
مہرہ در طاس افگندن		
مہرہ بطاس انداختن	گوز کرنا - جوس اتارنا	To pass the gass; to quell one's fury.
مہتاب پیمودن	بے سود کام کرنا	To do useless work.
مہرہ بازی کردن	چوس و شطرنج کھیلنا	To play the game of chess.
مٹے در گریبان کردن	زبردستی پلانا	To cause to drink by force; to suck forcibly.
میدان بسر آمدن	عمر تمام ہونا - قیامت قائم ہونا	The termination of life; the coming of the day of resurrection.
میدان کشادہ یافتن	عیش کرنا	Making merry.

میل کشیدن	اندها کرنا۔ دور کرنا سامنے سے ہٹانا	To make blind; to remove; to remove from the front.
میدان کشیدن	لڑائی میں شریک ہونا	To share in the war; to take part in the war.
میل در دیدہ کشید میل در چشم کشید	اندها کرنا	To make blind.
میرزائی کشیدن	ناز برداری کرنا	To endure one's boastings and deli- cacies.
میش در کردن	سفر کرنا	To make journey.
مینا بر زمین ساختن	بے فائدہ کام کرنا	To do useless deed.
مے زدن	شراب پینا	To drink (wine).
ن		
نام بربج زدن	بھول جانا۔ مٹنا	To forget; to efface.
نام گرفتن	نامدار ہونا	To be eminent.
نان حر روغن افتادن	خاطر خواہ کامیاب ہونا	To succeed satisfac- torily.
ناخن بستن آمدن	نامناسب کام پیش آنا	The happening of an unsuitable matter.
ناخن گذاشتن	بہت ڈرنا	To be greatly fright- ened.
ناموس جہان داشتن	بادشاہی کرنا	To rule.
نام بہین شدن	مشہور ہونا	To be famous; to acquire fame.
نام کہن شدن	مشہور ہونا	To acquire fame.
ناخن بردل زدن	دمساز ہونا۔ قابو پانا	To be a friend; to subjugate.
ناخن زدن	لڑانا۔ لڑائی کی کوشش کرنا	To throw an apple of discord; to try to pick up a quarrel.

نار افشاندن او نار دان افشاندن	چرخ کر رونا خون رونا	To weep bitterly; to shed tears of blood.
ناشتا شکستن ناشتا زدن	ناشته کرنا	To have a breakfast.
ناف بر خوشی زدن	خوشحال دانی سے ناف کثوانا کہ بچہ خوشحال ہو	To have navel cut by rich maid-servant, so that the baby may be rich.
ناف بر غم زدن	برعکس	To have navel cut by poor maid-servant, so that the baby may be poor.
ناف مشک یافتن نام از شکم افتادن	نیک کام ہونا۔ شہرت پانا مرجانا۔ مٹ جانا	To acquire fame; to be of good name. To die.
نان حادثہ خام بودن	نامرد ہونا۔ کہ زور کا حملہ ہونا	To be impotent; the attacking of the weak.
نان در انبان نہادن	سفر کرنا	To journey.
نان شیرین بودن	نایاب ہونا۔ روٹی نہ ملنا	To be rare; to get no bread.
نان و نمکدان شکستن ناخن بدل زدن	حرام خوری کرنا بیقرار ہونا	To lose confidence. To be restless.
ناف زدن	بچہ کی نال کاٹنا	To cut navel.
نافی افتادن نرم گردن	ناف ٹلنا مسخر کرنا	Displacement of navel. To get power over.
نراکت کردن	نازک مزاجی کرنا	To show indisposition.
نستعلیق حرف زدن	فصیح و بلیغ گفتگو رک رک کر کرنا	To talk eloquently with pauses.

نسخہ برداشتن	نقل کرنا کتاب کا	To copy a book.
نشان بردن	غالب آنا	To overcome.
نعل در آتش نہادن	کسی کو بیقرار کرنا	To make one rest- less.
نعل افکندن	کھوڑے کا لنگڑا ہونا	Belaming of horse; going fast of a horse.
نعل ریختن	تیز جانا	
نعل واژگون بستن	چکرانا مخالف نا	To puzzle the ene- my.
نعل کہنہ بجاوا دادن	تبادلہ کرنا	To exchange.
نفس راست کردن	ٹھہرنا آرام کرنا	To stay; to rest.
نفی کردن و نفی بلد	دور کرنا۔ مٹانا۔ شہر	To erase; to eject; to banish.
نفس کردن	سے نکالنا	
نفس کشادن	کلام کرنا	To talk.
نفس سوختن	عاجز ہونا	To be helpless.
	مٹانا۔ الگ کرنا	To efface; to erase; to do a useless work; to work without reaping the consequence.
نفس بر آب زدن	لاحاصل کام کرنا	
	بے نتیجہ کوشش کرنا	
	نیکی کا بدلہ بدی -	To get evil for good, sorrow for happi- ness; trouble for comfort.
نقرہ بآمن رسیدن	خوشی کے عوض غم آرام کے بجائے تکلیف پانا۔	
	میدا کرنا۔ تصویر بنانا	To create; to draw a picture; to think.
نقش بستن	تخیل کرنا	
نقش بر آب کشیدن	بے سود کام کرنا	To do a useless deed.
نقش عذردر آب داشتن		
ونقش عذردر آب افکندن	مکر کرنا	To make fraud; to play tricks.

نمک انگیزیدن نمک ریزیدن	رونا	To weep.
نمک برجگرداشتن	دوہری محنت کرنا	To do double labour.
نمک درآتش افگندن	شور و غوغا مچانا	To make cries; to make noise.
نمازی کردن	پاک کرنا۔ صاف کرنا	To cleanse; to make pure.
نہ نہ داشتن	مفلس ہونا	To become penniless.
نمک خوردن و نمک دان داشتن	نمک حرامی کرنا	To commit treachery.
نماز بردن	پرستش کرنا۔ عاجزی کرنا	To worship; to pay homage.
نور گستراییدن	ظاہر کرنا	To disclose; to transpire.
نوبر کردن	نیا پھل پہلے کھانا پھل نیا کرنا	To eat a fresh fruit of the season for the first time.
نوازدن	بیجانا	To play on.
نہیب زدن	لٹکارنا	To cry; to give a bluff; to pool-pool.
نیفہ سست زدن	آرام کرنا	To rest.
نیل کشیدن	داغ دینا	To counterize; to stain.
نیے در ناخن کردن	ایک قسم کی سزا ہے	A kind of punishment.
نیل بر زبان رفتن	ناممکن بات کی تشہیر کرنا	To advertise an impossible thing.
نیکی کردن و پاک انداختن	بغیر عوض نیکی کرنا	To do good without a return.
نیم کاسہ در زیر کاسہ داشتن	مکرو حیلہ کرنا	To play tricks.

گھائس آگاتا (مالی)	Gardening.
کام کرنا	

و

کھلنا	To bloom; to open.
ملاقات کرنا	To meet.
ملاقاتی ہونا	To get acquainted with.
حیلہ سے حاصل کرنا	To get with some trick.
کھولنا	To open.
چانڈو پینا	To use chando.
بیزار ہونا	To get angry.
گھبراانا۔ ڈرنا	To be confused; to be afraid.
مات کرنا۔ خراب کرنا	To defeat; to spoil.
ملاقات کرنا	To get acquainted with.
بے سود کام کرنا	To do useless deed.
جان بچا کر بھاگنا	To take to the heels; to save life.
جادو کرنا	To enchant.

ھ

پرواز کرنا	To fly.
پرواز کرنا	
تصرف کرنا	To spend
زائل ہونا	To be wasted.
ھپ ھپ پرے کرنا	To shout Hip, hip hurrah.

همه ترفروختن	مکر کرنا	To pretend; to feign.	نیل مری کردن
هیضه زدن	هیضه مین مبتلا هونا	To have an attack of cholera.	
ی			
بال بستن	غرور و ناز کرنا	To show vanity and pride.	داشتن
یخ خوردن	سرد مهری کرنا	To show coldness and dejection.	وا خوردن و برخوردن
ید بیضا نمودن	معجزه و کرامات دکھانا	To show miracles.	واقع شدن
یکے خوردن	حیران و سراسیمه هونا	To be surprised and perplexed.	وا کشیدن
یک طرف افتادن	مقابل هونا	To get in opposition to.	وا کردن
یک پهلو افتادن	یکسو هونا - ایک طرف متوجه هونا	To devote the whole attention in one side.	وافور کشیدن
یک به یک پهلو افتادن	بہت نزدیک هونا	To draw very near.	واسوختن
یک پشت کار دماندن	بے حسیبت هونا	To become hollow and regardless.	وحشت کردن
یک آتش پختن	قلیل المقدار هونا	To turn the face from.	ورق ریختن
یک رو کردن	منہ پھیرنا	To go fast.	ورخوردن
یک پایه شدن	تمیز جانا	To connive at; to wink at.	ورق گردانیدن
یک چشم زدن	کنکھی مارنا	To level.	ورمال زدن و کردن
یک تیغ کردن	برابر کرنا - هموار کرنا	The rolling of immodest woman on her wrapper shamelessly.	وزق در زمین کردن
یک شاخ چادر افکندن	فاحشه کا بے حیای سے اینی چادر اوٹنا		
			هوا گرفتن
			هوائی شدن
			هوا یافتن
			هوا خوردن باده
			هوا را کشیدن

یله کردن	جهوت جانا (بندھے ہوئے جانور کا)	To be out of leather.
یوسفی کردن	بادشاہی کرنا۔ مشہور ہونا	To rule; to be famous.
یونس در دھان ماہی شدن	رات ہونا	The approach of night.

By approval
Bihar and Orissa Education Department.

KANZUL MAHAWARAT FARSI

PERSIAN IDIOMS DICTIONARY

THE BOOK CONTAINS
2,500 OLD AND MODERN IDIOMS
WITH URDU AND ENGLISH

COMPILED BY

MAULANA SHAH WARIS' IMAM QADRI
PHULWARWI

Printed at the Jamin Press, Jama Masjid, Delhi,
and published from Mojib Manzil, Phulwari Sharif, Patna, (Bihar.)

Copies 1,000.

Price Rs. 2/- per copy.

By approval
Bihar and Orissa Education Department.

KANZUL MAHAWARAT FARSI

PERSIAN IDIOMS DICTIONARY
WITH
ENGLISH & URDU

THE BOOK CONTAINS
2,500 OLD AND MODERN IDIOMS

COMPILED BY

MAULANA SHAH WARIS IMAM QADRI
PHULWARWI

Printed at the Jamia Press, Jama Masjid, Delhi,
and published from Mojib Manzil, Phulwari Sharif, Patna, (Bihar)

Copies 1,000.

Price Rs. 2/- per copy.

CALL No. { ۱۱ } ACC. NO. ۱۱۷۷۲

AUTHOR _____

TITLE _____

Acc. No. ۱۳۷۷۲

Book No. ۱۱۷۷۲

Class No. _____

Author _____

Title _____

Borrower's No.	Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date	TIME

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of **Re. 1-00** per volume per day shall be charged for text-books and **10 Paisa** per volume per day for general books kept over-due.

